

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 51.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1909.

Leto XXII.

Mora je premagana!

Zgodilo se je nekaj velikega. Še noben Božič se ni bližal naši državi s tolikim razburjenjem, a tudi nobeden ji še ni prinesel takega sadu, kakor letošnji. V strašnih bolečinah se je zvijal naš državni zbor, strasti so se kresale v njem, vse je šlo narazen. Prorokovali so mu smrt in računali že na razpad države. Obupali so že popolnoma, in ministrski predsednik je imel že od cesarja pismo, da zbornico razpusti. Začela bi se vlada uradništva brez državnega zbora, nove volitve bi bile poslale bojovitejšje stranke nazaj v zbornico le še bojovitejšje, tako da ni nihče vedel ne kod ne kam.

Bilo je tako zavezano, da nihče ni vedel, kako ta voz razrešiti. In glejte! Na hip pride junak, razseka voz in s silo svojega duha potegne s seboj veliko večino zbornice, da je v nekaj trenutkih vse premagano, državni zbor prerojen, pot prosta, črni oblaki prepodeni od svetlega solnca.

To je storil dr. Krekov predlog, ki je tako iznenadil celo državo in s tako naglico potegnil za sabo celo zbornico, da se je izvršila ena največjih izprememb v naši državi, preden se je javnost prav zavedla, kako velikanski je pomen tega predloga.

Pa oglejmo si to mojstrsko potezo v podrobnostih!

• • •

Sedanja vlada je Slovanom sovražna. Zato se je dvignil odpor Slovanov proti nji že v začetku, letos pred pustom, in je trajal celo leto. A ker so bili Nemci z njo zadovoljni, se ni hotela umakniti. To je izzvalo na slovanski strani hud odpor; naši poslanci so se zvezali s kmečkimi poslanci češkimi in

poljskimi, da vržejo to vlado. Pa Nemci niso hoteli odnehati. Jasno je bilo, da če bi vlada bila Slovanom kaj privolila, bi bili Nemci udarili v obstrukcijo. Tako je prišlo do zadnjega boja: Obe stranki sta si stopili nasproti, odločni vsaka, da ali zmaga ali pade.

Češki kmetje so zastavili dnevni red z nujnimi predlogi in so hoteli preprečiti, da bi vlada mogla spraviti pred novim letom v zbornico predloge, brez katerih vladati ne more, n. pr. pooblastilo za pobiranje davkov, pogodbe z drugimi državami. Nemci so se pa zavezali, da bodo zborovali noč in dan, če treba štirinajst dni, tako da bi Slované utrudili in ko bi se ti izgovorili in bi bili vsi njihovi predlogi odklonjeni, pa bi sklenili, kar treba, da se vlada reši.

Boj se je začel. Seja je trajala tri dni in tri noči, 86 ur neprenehoma. Čeh Kotlař je govoril dvanajst in pol ure, drugi po šest, po sedem ur, ni bilo ne konca ne kraja. obup se je polastil vladnih strank in najbolj vlade same. Poslanci so spali v zbornici, blede, utrujeni, zbiti od prečutih noči, a odnehati ni hotel nobeden.

Tedaj so poskušali vse, da bi Slované premagali in prestrašili.

Hujskali so dunajsko prebivalstvo k izgredu proti slovanskim poslancom in vse časopisje, vsi nasprotni poslanci so vpili, da so Slovani zločinci, ker ovirajo delo zbornice, sebe so hvalili, da so oni pripravljeni delati, le naši poslanci da so krivi, da delo ne gre naprej.

Tedaj se pa zgodi nekaj nepričakovanega. Na predsednikovo mizo položi dr. Krek nujni predlog. Gledajo ga, si manejo oči, nihče ne more verjeti, da je res, kar bere.

Kakor bi ustrelil s kanonom v čedo

kokoši, tako je bilo naenkrat v državni zbornici. Vsi nemški pismarji in fariježi so začeli letati okoli, stikali glave in premišljevali, kaj bi storili. Kajti dr. Krek je vsem tem hinavcem nastavljal nož na vrat, češ, krinke doli, zdaj bom ovideli, če je resna vaša deloljubnost!

Dr. Krek je predlagal, da se onemogoči vsaka obstrukcija. Predsedniku se da moč, da uredi zborovanje tako, da ga ne bo mogel nihče motiti, in kdor ne bi ubogal predsednika, tega izključijo iz zbornice za tri seje.

Kaj so hoteli storiti? Ravno tisti, ki so najbolj vpili proti slovanski obstrukciji, so pa zdaj bili tudi proti dr. Krekovemu predlogu, ker so videli, da če se konča slovanska obstrukcija, je potem tudi nemogoča nemška obstrukcija, ki je bila že za vsak slučaj pripravljena. Krščanski socialci, socialni demokratje in Poljaki so bili pa takoj za to. Nekateri so hoteli stvar zavleči, češ, da morajo še premišljevat, a naši so zahtevali sklep takoj pri tej priči, sicer ne odnehajo od obstrukcije. In glejte, naenkrat je bila sklenjena postava, ki je prej leta in leta niso mogli skleniti.

Komaj je cesar izvedel za Krekov predlog, je že brz sklical gosposko zbornico, da ga tudi ona sprejme. Tako se je zgodil dogodek, ki se mu čudi ves svet, kajti nihče ni mislil, da je sploh kaj takega mogoče.

• • •

Kaj pomeni to za nas?

Ker je onemogočena vsaka obstrukcija, ne more manjšina več ukazovati večini. Če je le 20 poslancev hotelo preprečiti delo zbornice, je bilo ostalih 500 brez moči proti njim. Sedaj tega ne bo več.

Manjšina pa v Avstriji nismo Slovani, ampak manjšina so Nemci. Torej

je ta sklep ubil nemško obstrukcijo proti slovanski večini. Zato vse nemško časopisje besni od jeze, da se je dal državni zbor tako »preslepiti« dr. Kreku in dr. Šusteršiču, da je sprejel ta zakon.

Večina je krščanska, manjšina je judovska in svobodomiseln. Zato pa vse judovstvo cele države vpije in preklinja dr. Krekov predlog. Kar noré od jeze judovski časnikarji in se ne morejo potolažiti.

Da so Nemci res manjšina, so sami takoj pokazali. Predlagali so, da bodi v zbornici edini razpravni jezik nemški. Pri glasovanju je bila velika večina proti temu predlogu.

Tako je torej po zaslugi naših poslancev državna zbornica rešena more, ki jo je tlačila doslej. Vsakdo, prijatelj ali sovražnik, pa priznava izredno, občudovanja vredno spretnost, s katero sta dr. Krek in dr. Šusteršič izvršila ta mojstrski udarec po nemški oholosti, ki je nasprotnike kar podrl, preden so mogli sploh spregledati, za kaj se gre.

Vsak državljan, ki ljubi domovino, vsak davkoplačevavec, ki s svojimi žulji vzdržuje državo, vsak pošten človek, od cesarja do najrevnejšega prosjaka pa je danes hvaležen našim možem, da so izvršili to veliko delo.

Lepša zarja rumeni!

Ponosni smo, da so možje Slovenske Ljudske Stranke, h katerim danes z občudovanjem gleda ne le cela Avstrija, ampak katerih slava se širi daleč okoli na vse vetrove!

Slava vrlim poslancem Slovenske Ljudske Stranke tudi med nami! Hvala jim za veseli letošnji Božič! L.

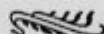
Za „Domoljuba“!

V nekaterih dneh nastopi »Domoljub« svoje XXIII. leto. Lepo število let! Videl je otroško dobo političnega vznepanja slovenskega ljudstva; zastavil je vse svoje moči in čvrsto sodeloval, da ta doba kmalu mine in jej sledi doba mladeniške navdušenosti in moške zrelosti. Ves ta čas se je sam krepko razvijal, napredoval in se izpopolnjeval, tako, da je danes priznan učitelj in voditelj slov. ljudstva. Odrasel je, postal je mož, mlad mož, poln moči in veselja do dela za Boga in domovino! Pridobil si je toliko prijateljev med ljudstvom, kakor dosedaj noben drug slovenski list. Ponosen je na to; a ta ponos mu ne sme biti v škodo, temveč ga mora priganjati k novemu delu in neprestanemu napredku. Eno željo pa ima sedaj ob novem letu: znano mu je, da je še veliko hiš, v katere se mu še niso odprla gostoljubna vrata; v te hiše bi še rad pokukal in v njih razprostrl svoje pošteno blago — v blagor in srečo domačih! Ker se pa kar sam ne upa čez prag, lepo prosi vse svoje prijatelje, da ga vpeljejo v take hiše in ga tam

uljudno predstavijo. Potem bo že sam skrbel, da se s svojim prijaznim obnašanjem in s svojo vro robo domačim prikupi in osvoji njihova srca. Z drugo besedo: dragi prijatelj! agitirajte za »Domoljuba«, da se ob novem letu razširi in prodre tudi tja, kjer ga še ni! Napnite vse strune, da v novem letu poskočimo za nekaj tisočakov naprej! Pred sedmimi leti je urednik obljubil, da bo dal na ljubljanskem gradu na svoje stroške streljati, kadar bo 30 tisoč naročnikov. Prijatelj! Ako se čvrsto potrudite, pa boste v prihodnjem letu doživeli ta imenitni dogodek! V ta namen je potrebno dvesto: 1. Vsak stari naročnik naj ostane zvest »Domoljubu« tudi v prihodnje in nemudoma pošlje po položnici, ki je bila predzadnjič priložena, tri kronice na upravištvu »Domoljuba«. Kdor je v številu skupnih naročnikov v župnišču, kaplaniji ali kje drugje, naj se zglaš nemudoma tam, da bo stvar v redu. Torej vsi stari zvesti, nobeden odpadnik! — 2. Nemudoma nabirat novih naročnikov! V ta namen je v današnji prilogi poseben list kot nabiralna polja; s to v roki po vaseh in vodo na mlin, ki ga ima vsak v ustih, ni spaka, da bi se ne namlelo nekaj tisočev novih naročnikov! Za pošiljatev naročnine teh novih naročnikov pa zahtevajte drugih položnic ali pa zapišite na robu položnice, če imate katero pri roki, dve besedici: »Nov Domoljub«. Smete se pa poslužiti tudi pošne nakaznice!

Končno pa vsem prav iz srca: Vesele božične praznike!

Uredništvo »Domoljuba«.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Kakor z bakljo sveti Slovanska Enota v naše politične razmere, ki bi jih radi sovražniki Slovanov zavili v neko skrivnostno temo. Dr. Šusteršič je ovrgel v svojem govoru neresnice, ki so jih širili nekateri o namelih, ki jih imajo baje slovanski poslanci pri svojem boju proti vladi. V najbolj skrite kotove onih strank, ki so upile najbolj, da so Slovani krivi, da državni zbor ne more nikamor, je pa posvetil dr. Krek s svojim najnim predlogom, naj bi se poslovnik državnega zbora tako izpremenil, da bi bilo vsako oviranje rednega dela v zbornici nemogoče. Pa oglejmo si dogodke po vrsti! V soboto 11. t. m. je bilo končano prvo branje proračunskega provizorija, ki je bil odkazan proračunskemu odseku. Sedaj je imel priti v zbornici na dnevni red pooblastilni zakon za trgovinske pogodbe z nekaterimi tujimi državami. Temu so se pa uprli zlasti češki agrarci z vso si-

lo, ker bi te pogodbe oškodovale živino, norejo, ker bi vsled živine in mesa, ki bi se uvažalo zlasti iz Argentine, cene živine zelo padle. Vlada je sicer obljubila dajati skozi 9 let po šest milijonov za kmetijstvo in je grozila, da kmetje teh 54 milijonov ne bodo dobili, če ona ne dobi pooblastila za sklepanje trgovinskih pogodb. Ker ta odškodnina, ki jo vlada ponuja, ni zadostna, zlasti pa, ker Slovani ne smejo podpirati vlade, dokler se ne prične Slovanom pravično vladati, je Slovenska Unija sklenila ustrajati v boju proti Bienenrthu in ne dovoliti ničesar, dokler nima zagotovila, da se vladni sistem izpremeni, in sicer tako, da bodo ministrstva enako razdeljena med Nemce in Slovence po številu, pa tudi po pomenu posameznih ministrstev. Češki agrarci so vložili 37 nujnih predlogov in tako zastavili pot razpravi o predlogi glede trgovinskih pogodb. Vladne stranke so bile vse iz sebe in so sklenile naj zboruje parlament kar naprej noč in dan skozi več dni, da se obstrukcija upeha. Zato je trajala seja kar naprej od srede do sobote. Celo sejo proračunskega odseka so odpovedali, da ni bilo treba seje prekiniti. Toda vladne stranke so se vračunale, ko so mislile, da bo obstrukcijo tako lahko streti, kakor obstrukcijo naših liberalcev v kranjskem deželn. zboru. Čehi se namreč niso dali ugnati. Iz ustanovnega shoda V. L. S. znani poslanec Kotlař je govoril od sedaj najdaljši govor v avstrijski zbornici 12inpol ur. Ko je videla vlada, da tudi na ta način ne bo mogoče udušiti slovanskih zahtev, je seveda njeno časopisje nadaljevalo krik, da Čehi in Slovenci ubijajo parlament itd. Sedaj so pa zopet pokazali naši poslanci, da ne marajo prikrite politike in da si upajo vedno in povsod odkrito nastopiti, da pa zahtevajo to tudi od svojih nasprotnikov. »Slovenski klub« je sklenil vložiti nujni predlog, da naj se poslovnik tako izpremeni, da bo vsaka obstrukcija nemogoča. Čehi so sklenili umakniti svoje nujne predloge, kolikor jih je še bilo v razpravi, in dati prednost temu dr. Krekovemu predlogu. Tako so Čehi in Slovenci dokazali, da je treba onih, ki nasprotujejo rednemu delu parlamenta, iskati ne v njihovih vrstah, temveč čisto kje drugod. Ti ljudje, ki jim je delo v parlamentu deveta briga, če ne služi njihovim strankarskim namenom, so se tudi takoj oglasili. Nemški nacionalci in vsenemci so se namreč takoj uprli z vsemi štirimi vsaki izpremembi poslovnika, dasi so njihovi listi ragljali, kako Slovani ubijajo parlamentarno delo, da jim je sape zmanjkovalo. Ti gospodje namreč dobro čutijo, da se bliža konec nemške nadvlade in slutijo, da bi morda kmalu sami potrebovali obstrukcijo. Krščanski socialci in socialni demokratje so se izrekli za predlog, ki je prišel že v soboto v razpravo, v katero je posegel tudi ministrski predsednik, ki je predlog z veseljem pozdravil. Dr. Krek je ob tej priliki go-

voril o nalogah parlamenta in pozival poslance, da pokažejo, da je parlament sposoben, da vzdrži samega sebe. To so poslanci dolžni časti splošne in enake volivne pravice, ki jo zahtevajo sedaj na Ogrskem in Hrvaškem. Povedal je pa tudi čisto jasno, da zahtevamo zase še vedno svojih pravic. Nemcem priznamo njihovo last, kar je pa njihove posesti krivične, jim je pa ne moremo

gotovilo, in samo na njem je, da odpravi zadnji in edino pravi vzrok žalostnih avstrijskih razmer, namreč protislovanski vladni zistem. Sedaj so prisiljeni vsi nasprotniki Slovanov, da pridejo s pravo barvo na dan.

MAŽARI

poizkušajo prisiliti vladarja na najrazličnejše načine, da bi se udal njihovim

kateri naj bi načeloval Lukač. Just zahteva samostojno ogrsko banko, ki naj bi začela poslovati s 1. januarjem 1914. Do tega časa pa naj bi se izvedla tudi volivna reforma za ogrski državni zbor. — V parlamentu je prišlo do precej burnih prizorov, ker vlada ni predložila proračuna, češ, ker je že v aprilu javila vladarju svoj odstop, čeprav vladar te izjave ni sprejel. V takih negotovih razmerah pa vlada ne more prevzeti odgovornosti in ne more predložiti proračuna. Člani neodvisne stranke so očitali Weckerlovi vladni komedijo ter, da se hoče umetno ohraniti.

HRVAŠKO

Iz obravnave, ki se vrši sedaj na Dunaju proti dr. Friedjungu in »Reichsposti«, se vedno bolj vidi, kake žalostne razmere vladajo v hrvaški politiki. Četudi ni vse res, kar se trdi v tej obravnavi proti hrvaškim politikom, zlasti proti Supilu, stoji vendar politika teh mož sedaj pred nami v taki luči, da bi bilo v urejenih političnih razmerah vsako njihovo javno politično delovanje znanprej nemogoče. Jasno, kakor še nikdar doslej, se je pokazalo v tej obravnavi, kakšna politika je za nas Jugoslovane edino mogoča. Ta razprava je neusmiljena obsodba vsake protiaustrijske politike med Jugoslovani. Samo v Avstriji, kjer se sedaj bije zadnji obupni boj pojemajoče nemške nadvlade, ki se brezdvomno konča z zmago slovanskih pravic, smemo in moramo iskati zaslombe. Srbija nas ne more rešiti. Toda pokazala se je tudi pogubnost liberalne politike. Supilo, vodja sedanje hrvaške politike, je namreč liberallec. Liberalci vseh avstrijskih narodnosti brez izjeme so nasprotniki avstrijske misli. Liberalni Nemci hrepene po pruskim pikelhavbah, laški liberalci zdihujejo po »rešitvi« izpod avstrijskega jarma in po zedinjenju z Italijo, in naši liberalci tudi niso mogli prikriti svoje naklonjenosti do princa Jurja in njegovih velesrbskih misli. Ta obravnava je torej velikega pomena za nas Jugoslovane, ker nam je pokazala, kje je edino mogoča srečna naša prihodnost, in je obenem krepak zagovor politike, ki jo zasleduje naše ljudstvo in njegovi poslanci.

V BOSNI

namerava Hrvatska Narodna Zajednica sedaj ustanoviti hrvatsko zadružno banko za Bosno in Hercegovino.

NA BALKANU

se sedaj menda snuje nova zveza med Turško in Grčijo, ki bi bila nekaka obrambena zveza proti zvezi slovanskih balkanskih držav, Bolgarske, Srbije in Črne Gore.

POLJAKOM

se ne godi na Ruskem nič boljše, kot na Pruskem. Ruska birokracija jim omejuje svobodo, kjer le more. Sedaj je notranje ministristvo ukazalo, naj se

BOŽIČNA NOČ

To noč se veseli ves raj in zemlja hvalo poje,
ker Jezus moj prišel je zdaj, da reši ovce svoje.
To Dete, ki rodila ga Devica je brezmadežna,
rodi se tudi meni;
zato pri jaslicah klečeč zapel ljubezni bom goreč:
z menoj se Jezus skleni!

priznati, ker krati naše pravice. S tem predlogom je odpravljen zadnji vsaj navidezno opravičen izgovor vlade in njenih strank. Sedaj ne morejo drugače, kot da odkrito in brez ovinkov priznajo, ali nam hočejo dati naše pravice ali ne. Baron Bienerth je že večkrat izjavil, da je pripravljen odstopiti, če dobi zagotovilo, da bo državni zbor redno deloval, če on odstopi. Sedaj ima to za-

zahtevam. Sedaj je začela groziti Košutova stranka, da ne bo dovolila denarja, ki ga mora Ogrska prispevati k stroškom za skupne avstro-ogrske zadeve, takozvane kvote. To je pač vrhunec mažarske nesramnosti, in če bi se to res zgodilo, bi utegnil nastati resen spor med vladarjem in Mažari. — Sedaj sta se baje Just in Lukač toliko zedinila, da bi bila mogoča nova vlada,

spravi na zatožno klop 360 poljskih katoliških duhovnikov, med njimi dva škofa, ker niso, kakor trdi ministrstvo, naznanili vladi pravoslavni, ki so prestopili v katoliško cerkev. S takimi nasilstvi menda polzkuša ruska birokracija odvrti pozornost javnosti od raznih nečednosti v ruski upravi, ki prihajajo druga za drugo na dan.

BELGIJSKI KRALJ

Leopold II. je umrl 17. t. m. Bil je oče bivše avstrijske prestolonaslednice Štefanije. Vlado je nastopil leta 1865. Pod njegovo vladno se je ustanovila velika belgijska kolonija v Afriki. Glede njegove politike v kolonijah mu očita jo, da je gledal le na to, da dobita on in država kolikormogoče velike dohodke, da se pa za črne domačine ni veliko brigal. Začasno je bil pod njim tudi nastal spor z Vatikanom, ker papež ni hotel nastopiti proti belgijskim škofom, ki so prepovedali pošiljati otroke v državne brezverske šole, ki jih je bila ustanovila liberalna vlada. S padcem liberalne vlade je bil pa tudi ta spor poravnat. Leopoldov naslednik je sin njegovega brata Filipa, princ Albert, ki je bil rojen leta 1875.

LISTEK.

Sirata Tinče.

(Božična povest. — Spisal J. R.)

Sladka, neizkaljena blaženost svetega večera se je razlila nad našo vasico. Srca so nam drhtela v tistem slovesnem in svečanem pričakovanju, ki ga čutimo samo tedaj, kadar se ima zgoditi nekaj velikega, svetega. Poslanec božji, angel miru, se je oglašil topot v vseh hišah, oznanjal in delil je spravo in usmiljenje sleherni duši, oznanjal in delil ljubezen, ki družijo rodne brate in tuja ljudstva. Nebesa so se bližala bežnim zemljanom, Gospod je prihajal...

Tudi Gornikova hiša je čutila prazničnost svetega večera. Oče Štefan so pokleknila poleg mize, na kateri je ležal, ozaljšan z vncem pisanih podob, božični podprtjak, uprl svoje oči v ravnokar dovršene jaslice ter opravili svečano večerno molitev. Nato so segli na polico, vzeli knjigo častitljive zunanosti in jeli čitati materi in mali Režiki ono poglavje iz svetega evangelija, katero popisuje, kako sta Marija in Jožef dospela v Betlehem, pa nista našla prenočišča. Milo se je storilo materi, ko so čuli žalostno zgodbo, v srce se jim je zasmilila zapuščena Mati božja... »Ah, da so prišli k nam, bi jih gotovo ne bi bili odslovili,« so vzdihnilli sami pri sebi ter šli nažigat zeleno lučko in vitke svečice pred hlevcem v jaslicah. Ej, lepo je postalo v sobi, bogati svetlobni žarki so lili iz nje skozi okno, tako da se je zalesketala

snežna odeja na dvorišču in vrtu v prelepem srebrnem siju. In glejte, tu so opazili mati pred vodnjakom sredi dvorišča otroško postavo, ki je stala nepremično na mestu ter zrla z začudenimi očmi v svetlo izbo, zrla prelepe jaslice v kotu.

»Pa ne, da bi bil Tinče,« so odgovorili oče Štefan, odložili knjigo ter šli odpirat. — Niste poznali sirote Tinčeta: samo teden dni je minilo, odkar so mu zagreblili mamico, pa je bil že vsej vasi odveč; zanj ni bilo usmiljenega srca, ne gorkoga koticika. E, slabo se mu je godilo po materini smrti pri teti Mici, obubožani gostaški. Zadnje dni se je ubožec večkrat oglašil pri Gorniku, in zmirom so mu dobro postregli. Bog vedi, kaj neki ga je nocoj zopet prignalo semkaj?

Da ste ga videli, kako mu je zdaj, ko je prišel v hišo, prijala božajoča gorkota tople izbe, kako mu je šla v slast večerja, kako je bil vesel kopice sladkih orehov, katere mu je nasula dobra roka Gornikove matere. Razvedrilo se mu je lice, pozabil je bôl in žalost. Gornikovemu očetu in materi pa se je otrok zasmilil, zasmilil bolj kakor kdaj poprej... Spomnila sta se božjega Zveličarja in njegove zapuščenosti, katero je moral občutiti ta večer.

Pri fari je zazvonilo prvič k polnočnici. Tedaj so dejali oče Štefan: »Režika in Tinče, pokleknila in prosita milega Jezuščka, kar si najbolj želita! Nocoj bosta vse prejela, kar ga bosta prosila!«

Režika je bila bojazljiva in se je rajša oprijela mamičinega krila. Tinče pa je stopil pred jaslice, pokleknil pred božje Detece in govoril z otroško zaupljivostjo: »Ljubi Jezušček, siromak si in zebe te sredi mrzlega hlevca; ali, ti imaš mamico... oj, daj, vrni jo še meni...« Naredilo se mu je na jok; očetu Štefanu se je zresnilo obličje, mati pa so stopili v vežo in si otrli solzo...

Slovesno so doneli svetonočni zvonovi, njih mehki glasovi so hiteli čez hrib in dol in vabili ljudstvo v svetišče. Vsepovsod so se posvetile luči in se jele pomikati proti gričku, kjer je stala naša cerkvena.

O, to vam je bilo lučic in svetlobe okrog oltarja, zares kakor da se je razlil po cerkvi oni sijaj, ki je obdajal nekdanj angelske zборе na betlehemskih livadah. »Gloria in excelsis Deo«, je pel častitljivi župnik, pritrjevali so mu zvonovi, prihrjevali verniki:

»O svetli dan o polnoči,
nebeška luč nam sije.
Zakaj to čudo se godi,
kdo nam skrivnost razkrije...?«

Kakor da so se odprla nebesa, se je zdelo Tinčetu, ko je zrl na oltar. Glej, z oltarja sije rajska svetloba, gleda božje Detece z zlatimi lasmi... In zdaj se je ozrlo ravno nanj, nasmehnilo se mu je... Oj... Stegnil je ročice proti njemu in šepetal: »Mili

Jezušček, veš, da te imam rad, vrni mi mamico...«

Polnočnica je minila. Drugo jutro se je Tinče zbudil pri Gornikovihi. In tedaj so stopili oče Štefan predenj, rekoč:

»Tinče, Jezušček te ima rad, vrnil ti je mamico. Odslej boš naš. Jaz ti bom oče in naša mati bodo tvoja dobra mamica.«

Poslanec božji, angel miru, se je oglašil te božične praznike po vseh hišah, celo pri siroti Tinčetu...

Skrivnost najdenke.

Povest. — Spisal Reimmichl.

(Dalje.)

»Jošt... o —, to je nemogoče. Saj še sama nimam ničesar.«

»Tvoj mož pa ima — najbogatejši je na Zlatem brdu. Tudi hranilna knjižica bi...«

»Samo ena je pri hiši, a še v tej je samo štiristo kron.«

»Dovolj bo, če priložiš še nekaj svojega zlatega nakitja. Za prvo silo.«

»Toda, oče, knjižica je moževa, jaz bi postala tatica!«

»Kaj še, tatica! Mož in žena sta eno telo, kar je njegovega, je tudi tvoje.«

»Opazil bi, da je bila izmaknjena, in kaj naj potem porečem?«

»Reci, da je bila ukradena, pa je... reci, kar hočeš. Rad te ima, da bi te najrajši snedel, in če si pametna ženska, ga boš že znala sukati, da se ti bo povijal okrog prsta.«

»Ne, ukaniti, goljufati moža, ne morem... ne morem!«

»Kakor hočeš,« je odgovoril Jošt mirno, »menil sem, da je bolje, če se pomenim s hčerko kakor z zetom... V Ameriko moram... Če mi torej ti ne pomagaš, se moram javiti Lokarju kot svojemu zetu ter ga prositi polnine.«

»Ne, ne, za ves svet ne! Rajša umrjem na mestu, kakor da bi to dopustila,« je zaklicala Tilka. »Od moža zaničevana, prezirana, o, to bilo nekaj groznega! Prosim te, samo tega mi ne stori!«

»Torej se končno vendarle odločiš za moj nasvet?«

»Ne — — da — počakaj, da nekoliko premislim.«

»Nikar se dolgo ne obotavlja, da naju kdo ne zaloti skupaj na tem kraju,« je priganjal Jošt. »Ne ostaja ti drugega, kakor da mi uslišiš prošnjo.«

»Ne morem, ne smem — ravnala bi zoper svojo vest, zvestobo, čast,« se je upirala žena.

»Kaj čast, čast? Če si tako trdovratna, pa prevzemi nase čast, da boš po vsej dolini znana kot hči ubijalca in požigalca Jošta.«

»Nikar! Prosim te, nikar! — Če si moj pravi oče in ti tli v srcu le iskrica ljubezni do svojega otroka, me ne boš

pahnil v nesrečo in mi nakopal tako krute muke... Usmili se otroka!

»Jaz pa pravim: Usmili se očeta! Ti vidiš moje gorje, kako me preganjajo, zaničujejo, sramotijo... Leško mi pomagaš, denar imaš pri roki in samo seči je treba po njem; ali tvoje otroško srce je trdo kakor kamen.«

Umolknil je za hip ter nadaljeval: »Sicer ti pa ne morem pomagati; ako ne zbežim odtod, je najina skrivnost v nevarnosti. Kadar sežem v jezi in obupu po žganju, takrat sam ne vem, kaj imam na jeziku, in tako bom prej ali slej izblebetal, o čimer ti želiš, da bi molčal...«

»Oče, ti si strašen!«
»In ti si neusmiljena, trmasta! Tvojega obotavljanja in mojega prizanašanja bo kmalu konec; počakal bom tvoje ga moza ter mu kratkomalo pojasnil, v kako prijateljske zveze ga je zapletla njegova ženitev.«

Tilka je trepetala in vila roke, v njeni duši pa je divjal boj... Čez nekaj hipov je zaihtela, rekoč:

»Koliko denarja si rekel?«
»Najmanj petsto kron,« je odgovoril Jošt.

»Ona hranilna knjižica je vredna samo štiristo kron.«

»Priloži nekaj prstanov in drugega lepoticja, ki se bo dalo spraviti v denar.«

»Ves nakit sem prejela od moza, ki bo precej opazil, da ga ni več pri hiši.«

»Reci, da so bili tatovi... Skratka: petsto kron, ali pa te izdam!«

»O usmiljeni Bog! In kdaj ga hočeš imeti? Danes ne morem drugič v gozd.«

»Saj ni treba. Kar lepo pripravi, takoj pridem iskat... Spalnico imaš v pritličju. Točno o polnoči potrkam na okno — tema je in ni se bati nevarnosti; daš mi novce in takoj se odpravim na pot. — Ali bo ali ne?«

Lokarica je omahovala še nekaj trenutkov, potem pa je segla očetu v roko...

»Torej na svidenje o polnoči!« je zaklical Jošt ob slovesu ter izginil v grmovju.

Ko se je Tilka vrnila domov, je brskala nekaj časa po svojih skrinjah, ali našla ni nobene dragotine, ki bi jo mogla podariti. Vzela je torej iz predala moževo hranilno knjižico — in tu je opazila na dnu nekaj zlatih cekinov. Bili so zlatniki, ki jih je bil prejel mož kot odlikovanje pri neki strelski tekmi. Naštela jih je dvanajst; ležali so leto za letom v predalu in zdelo se je, da Lokar ni kaj prida pazil nanje. Lahko bi jih izmaknila brez posebne nevarnosti. Tudi vest ji ne more očitati kaj hudega, saj ji je volila rajna Lokarica v svoji oporoki osemsto kron in do torej škoda dvakrat povrnjena, če prepiše to vsoto na možovo ime. — Točno o polnoči se je prikazal Jošt. Izročila mu je naglo hranilno knjižico in onih dvanajst zlatih cekinov kar skozi hišno okno; mož je prejemek skrbno in pazljivo preštel, se kazal zadovoljnega ter

urnih korakov odhitel v temno noč, ne da bi se bil zahvalil, poslovil ali razodel svojemu otroku kako nežnejše čustvo. — Komaj je bil Jošt odtod, je leglo Lokarici dejanje, katero je bila ravnokar izvršila, na srce težko kakor kamen. Dozdevalo se ji je, da ji kličejo stenske podobe Lokarjevih prednikov vse hkrati: »Tatica!« — »Tatica!« Srce se ji je krčilo v grozotni bojazni, kaj bi se zgodilo z njo, če bi stvar vendarle prišla na dan. Z mrzlično naglico je brskala po oropnem predalu ter izkušala urediti posamezne predmete, kakor jih je bila dobila, da bi izbrisala najmanjšo sled tuje roke; toda strah in razburjenje sta ji rastla od hipa do hipa, dokler ni končno bridko zaihtela ter omahnila v nepremagljivi žalosti in bóli na svoje ležišče.

II.

Po osmih dneh se je vrnil Lokar s svojega potovanja domov. Bil je veselega, vedrega srca, kajti sreča mu je bila mila, in kadar je premišljal o radostnem svidenju s svojo iskreno in nežno ljubljeno ženo, mu je utripalo srce v podvojenem veselju. Na Dunaju je bil kupil Tilki težko, čisto zlato vratno verižico s križcem, s katerega je lesketalo lepo število pristnih biserov. Kar plaval je v veselju in zadovoljstvu, kako bo presenetil s tem nenavadnim darilom svojo družico. Toda ko je prestopil domači prag in hotel objeti svojo Tilko, ga je spreletelo nekaj neprijetnega, mučnega. ter je osupnil. Žena je stala pred njim blede in izmučena, opazil je, kako se ji trese roka, in obenem občutil njeno mrzolino.

»Za Boga, Tilka,« je vzkliknil presenečen, »kaj je s teboj? Ti si bolna!«

»O, zdaj je spet vse dobro, odkar te vidim doma.« je odgovorila natihome in negotovo; »dokler si bil z doma, smo povsod, pri vsakem delu čutili, da te manjka. Skrb in bojazen, s katerima te je spremljalo moje srce v tujini, sta me nemara nekoliko potrli.«

»Ti sirotica,« se je nasmejal mož, »samo nekaj dni si bila vdova, pa si že vsa drugačna! Najrajše bi me pasla kakor malega šolarčka ali pa me celo postavila pod stekleni pokrov, da bi ne mogel uiti... Toda, Tilka, ti si še zmirom nemirna in tvoje roke so čimdalje bolj hladne.«

»Hladne roke, gorko srce, — gorke roke, hladno srce, — saj ti je menda znan ta pregovor?« se je hotela žena pošaliti, pa se ji ni posrečilo.

Ko je Lokar odmotal ovoje, kjer je bilo shranjeno ženino darilo, ter ji položil verižico okrog vratu, je Tilka še bolj pobledela in njeno veselje ni bilo daleko tako veliko, kakor si ga je mož slikal, preden jo je videl. Njeno vedenje se mu je zdelo čudno, neumljivo in ni se mogel ubraniti mučne skrbi, kako je z njenim zdravjem. Silil jo je večkrat, naj vpraša zdravnika, da ji zopet opomore; toda Tilka mu je zatrjevala na vso moč, da je njena slabost samo navidezna in da se čuti čilo in

zdravo, kakor zmirom. — Minul je teden dni, minula je Tilkina bolezen in Lokar je sklenil, da ne zapusti nikoli več žene in domačije, sicer bi mu Tilka popolnoma ovenela. — Minul je še en teden in tedaj je prejel Lokar po pošti odlikovanje, katero si je na Dunaju pridobil s svojo strelsko umetnostjo. Bili sta dve zastavi, petnajst srebrnih tolarjev in dragocena čaša. Zastavi je obesil gospodar v družinski sobi, ostale dragocenosti pa je nesel hraniti v skrinjo, kjer je navadno spravljall vse važnejše in imenitnejše stvari. Pri tej priliki je zlasti tisti predal, kjer so ležali zlatniki in hranilna knjižica, zbudil njegovo pozornost.

Opazil je, da je med listinami in pismi brskala tuja roka in da niso zloženi v istem redu, kakor jih je bil sam položil. In kje je onih dvanajst cekinov, ki jih je bil prinesel kot odlikovanje s poprejšnje strelske slavnosti? Pregledal je ves predal, vso skrinjo, ali ne en zlatnik se ni zalesketal pod njegovimi rokami. Vrhutega je opazil, da manjka tudi hranilna knjižica. Poklical je Tilko iz kuhinje ter jo vprašal: »Tilka, ali si ti pospravljala po skrinji in položila one stvari kam drugam?«

»Kakšne stvari?« se je začudila žena in se nalašč lotila nekega dela pri obleki ter jo jela pospravljati v omaro, da bi prikrila svoje presenečenje in razburjenje.

»Saj veš, imel sem v tem predalu hranilno knjižico, vredno štiristo kron, in nekaj cekinov, a zdaj ne najdem ne tega ne onega.«

»Morda si stvari sam premaknil in jih shranil kam drugam — — — in se ne moreš več spomniti,« je oprezno odgovorila Tilka.

»Ne, ne. Preden sem odpotoval na Dunaj, sem uredil vse listine; videl sem vse, kar je bilo v predalu ter pustil v lepem redu... Ako ti nisi ničesar videla ali premaknila, potem je pač ukradeno.«

»Kaj je ukradeno?«

»Imela je opraviti tatinska roka, Tilka!«

»Ne bodi vendar tako nezaupljiv, France; kdo ti bo verjel kaj takega?«

»Tilka, ti še ne poznaš ljudi... Torej nisi ničesar iskala po skrinji?«

»Čemu neki? — Ni bilo treba. — Ni z mezincem se je nisem doteknila, kaj še-le odprla!« — Jecljaje so njena ustna izpregovorila te besede in zardela je kakor rak. Topot se je zgodilo prvič, da je nalagala svojega moža.

»Tilka, če je stvar taka,« je odgovoril gospodar resno, »potem moramo hiteti in rešiti, kar se dá.«

»Kaj nameravaš, France?«

»V sodnijo, da naznanim tatvino.«

»Za Boga, nikar, France! — Vsa župnija bo pokonci, govorjenja in hudobnega namigavanja ne bo ne konca ne kraja... Nemara si stvari vendarle sam premaknil?«

»Je popolnoma nemogoče. Prepričan sem do dna duše, da so nas posetili

tatovi; takoj grem, da ovadim najbližje — svoje posle.«

»Mati nebeška! France, čemu te strašne, neutemeljene sumnje...?«

»Strašne so, toda imam dokaze, da upravičeno sumičim...«

»Naj bodo dokazi — ali čemu razburjati vso hišo, vso župnijo — kaj poroko opravičljivi jeziki o tvoji ovadbi...? Toliko vrišča ne zaslužijo oni novci.«

»Ni mi do denarja — čeprav bi nemara ujeli lopova, ki si je prisleparil stotake, ako takoj poizvem o njem pri hranilnici — ali tega ne pripustim za nobeno ceno, da bi stanoval s to tatinsko zalego pod isto streho... Te sramote in brezstidnosti bi ne mogel prenesti.«

»Tat? — Tat? — France, bodi uverjen, da tatu ni v naši hiši... Varaš se, veruj mi!«

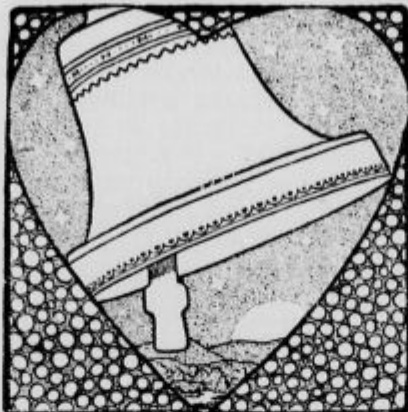
Lokarja ni omajalo v njegovem sklepu Tilkino prigovarjanje; še isti dan je odšel v mesto k sodniji. Zglasil se je mimogrede tudi v hranilnici in tu so mu povedali, da so odšteli pred tremi tedni na račun omenjene knjižice onih štiristo kron nekemu starejšemu možu s sivimi brkami in upognjenim nosom. Sumnja je bila torej utemeljena. — Naslednje jutro se je prikazal na Lokarjevini župan z dvema orožnikoma, da bi preiskali skrinje, omare in kovčke domačih poslov. To vam je bilo strahu, začudenja in ogorčenja nad tako zlobnim sumničanjem! — Prevohali so vse kotičke, ali našlo se ni nič sumljivega. Še-le ko so premetavali skrinjo prvega hlapca Matije, se je posvetil na dnu skrinje cekin. Lokar je zairjeval na vse pretege, da je ta cekin eden izmed ukradenih; ravno tako je trdil Matija na vso moč, da je zlatnik njegov in ga je kupil pred petimi leti v mestu, da bi ga ob priliki lahko podaril kot birmansko darilo. Orožniki so povpraševali semintja in slednjč se je pokazalo, da je bil Matija ravno pred tremi tedni z doma — ba je na božji poti. Tudi njegova postava je bila dokaj slična tatu, kakor so ga popisali v hranilnici; vse njegove pro-

šnje so bile zaman, orožniki so ga hoteli vklemiti. Tedaj se je pričel hlapec rotiti in pridušati, da je nedolžen, da se ni svoje žive dni dotaknil tujega beliča, da ni bil niti pri sodišču, da umrje na mestu od sramote in žalosti, ako ga odpeljejo kot hudodelca. Z obli-

čja mu je govorila smrtna tesnoba. — Tedaj, ko sta strah in razburjenje prikipela do vrhunca, je kriknila mlada Lokarica s presunljivim glasom:

»Pustite ga, ker je nedolžen! Jaz sem vzela denar!«

(Dalje prihodnjič.)

Zvonovi zvonijo.

Božična.

Zvonovi zvonijo, iz spanja budijo,
z nebes se na zemljo veselje glasi.
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
ki v hlevcu porojen na slamci leži.

S svetlobo obdani, iz neba poslani
že angeli mili nocoj so na svet.
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
ki prišel človeštvo je greha otet.

Devica Marija že Dete povija;
pastirci nedolžni darove nesó.
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
ki v jaslih od mraza trepeče močno.

Še mi smo se zbrali, da bi darovali
in tu na oltarji molili Boga.
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
o Jezus le sprejmi darove srca.

Mladenči, device, čistosti cvetlice
za dar prinesite zdaj Jezusu vil!
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
ki v čistem le srcu ostati želi.

Zene, gospodarji, v poštenosti zarji
za dar prinesite ljubezen zvestó!
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
da vas blagoslovi z mogočno rokó.

Udovci ubogi, udove v nadlogi,
sedaj prinesite pa svoje gorjél!
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
naj Jezus tolaži vam bridko srcé.

Grešni krist'jani, s slabostmi obdani
za dar prinesimo spokorno srcé!
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
k Mariji, Jožefu nas kličite tje.

Ko bomo zaspali, se v večnost podali,
ko v hladno gomiho teló ponesó:
Zvonovi zvonite in k Njemu vabite,
o Jezus pokličí nas v sveto nebó!

Razgled po domovini.

Ali si že naročil »Domoljuba«? Ako še ne, preberi današnji članek »Za Domoljuba«!

Naročajte se tudi na »Zlato Dobo« ali: Treznost slovenskega naroda! Za treznost delati je potreba povsod. Ni je fare na Slovenskem, kjer bi se ne pilo preveč. Da se pa ljudje za treznost zanimajo, potrebujejo poduka, branja. Kdor torej dela za razširjanje treznostnega glasila, dela že samo po sebi tudi za treznost. Posnemajte povsod župnijske Smlednik, kjer imajo v vsaki vasi po en izvod »Zlate Dobe«! Kar je mogoče tukaj, je mogoče tudi drugod. Če pa je mogoče, zakaj bi se ne zgodilo? Na delo tedaj za glasilo treznosti in s tem za treznost samo! »Zlata doba« stane

3 K in se naroča v Marijanišču v Ljubljani.

Veliki uspehi, ki so jih poslanci S. L. S. na Dunaju s svojim bojem zoper vlado in s predlogom dr. Krekovič, ki onemogočuje vsako motenje dela v avstrijski poslanski zbornici, dosegli, niso pobili samo nemških liberalcev, ampak tudi naše slovenske liberalce, ki zdaj jasno vidijo, kako je »Narod« in njegova klika zavozila s svojo vladno izdajalsko politiko. V ponedeljek so se zbrali radikalne dijaške starešine k tajnemu zborovanju, v katerem so obsodili protinarodno politiko liberalcev in so pozvali dr. Žerjavo, da izstopi iz izvrševalnega odbora te izdajalske stranke. Dr. Žerjav je v hu-

dih škripčih. V liberalnem taboru vlada popolna zmešnjava in radikalci ter celjski »Narodni Dnevnik« prete, da bodo ljubljanske liberalne voditelje zapustili in začeli delati na svojo roko. Če bodo »mladi« bolj pametno politiko delali, to je seveda še veliko vprašanje. Veliko jih je, ki pravijo, da bi bilo najboljšje se S. L. S. pridružiti, ki ima take izborne politike in vse ljudstvo za sabo.

Grozoviti so zastopniki S. L. S., če bi jih sodili po govorih in pisavi liberalcev. Pretekli teden je govoril na shodu v gostilni pri »Levu« dr. Novak. Pravi, da so klerikalci tako hudi ljudje, da bi najraje vse liberalce poklali. Dr. Novak naj se nikar ne boji preveč,

saj ni potreba klanja, liberalci so jo že sami toliko zavozili, da bodo brez krvavega klanja na Slovenskem kmalu izumrli.

Na shodu na Fužinah je govoril Hribar: edini moramo biti, da zlomimo vladni sistem. Ko se je šlo v »Slovanski Uniji« za glasovanje, ali naj se nastopi proti sedanji vladi z obstrukcijo ali ne, so bili pa ravno slovenski liberalci tisti bojoviti junaki, ki so glasovali proti obstrukciji. Hoteli so se po stari navedi prikupiti vladi. Sedaj pa, ko vidijo edinstvo med slovanskimi poslanci, trobijo liberalni poslanci svojim poslušalcem na shodih o brezobzirnem boju nasproti vladi. Res občudovanja vredni so maloštevilni udeleženci liberalnih shodov.

Ljubljana bela, okolica pa črna, je zdihoval dr. Zrjav na Hribarjevem shodu na Fužinah. Tarnal je: Ljubljana in njena okolica sta si dandanes glede na politična vprašanja v velikem nasprotju, obrača se na bolje, kajti po dr. Zrjavovem nemerodajnem mnenju že zmagujejo liberalci v št. Vidu, Mostah, Igu, Šiški itd. Menda vendar sam ne veruje, kar govori. Če pa res veruje, potrudi naj se enkrat v št. Vid in druge kraje od bližje pogledat in bode prisiljen spoznat, da ravno tu liberalizem v zadnjih zdihljivih pojema. Ravno nasprotno Zrjavovim trditvam je resnica. Ljubljana se v političnih vprašanjih približuje okolici. Kakor je pogorel liberalizem v okolici, tako pričajo zadnje volitve, da tudi bela Ljubljana ni tako močna liberalna trdnjava, kakor jo opisujejo. Zakaj je bilo ob času volitev toliko krika, da je Ljubljana v nevarnosti. Zakaj se liberalci v Ljubljani boje vedno novih volitev? Zato, ker vedo, da ni daleč čas, ko pojde tudi Ljubljana v politiki isto pot kakor okolica. Eno resnico je povedal Zrjav vendar proti svoji volji: Ljubljanska okolica ni neumna, ne, brihtna je, — zakaj ni neumna, to pa povemo gospodu Zrjavu mi: zato, ker ne mara ne starih Tavčarjev ne mladih Zrjavov!

Češki poslanec Kotlař se zahvaljuje Slovincem. Koncem svojega 12inpol ure dolgega govora v državnem zboru, se je poslanec Kotlař iskreno zahvaljeval slovenskim poslancem za njihovo vzajemnost s Čehi. Zagotavljal je, da bodo tudi zastopniki češkega naroda stali vedno na strani Slovincem. Kotlařa, ki se je svoječasno udeležil tudi ustanovnega shoda Vseslovenske Ljudske Stranke so naši poslanci navdušeno pozdravljali.

Poslancem S. L. S. prihajajo iz vseh slovenskih pokrajin priznalne izjave za njihov neustrašen boj za ljudske pravice. Med drugimi je prejel dr. Šusteršič, predsednik »Slovanske Unije« iz Velikovca sledečo brzoglavko: Izborna uspelo politično zborovanje v Velikovcu je z velikim navdušenjem izreklo »Slovanski Enoti« svoje zaupanje in Vas pozivljemo, ne odnehati.

Kranjski deželni zbor bo sklican najbrže 28. t. m. da reši nekaj nujnih

zadev, ki morajo biti sklenjene pred 31. decembrom.

Slovenska županska zveza na Koroškem se bode ustanovila meseca prosinca. Vlada je pravila zveze že potrdila.

Volitev župnika v Ricmanjih je bila 16. t. m., kakor smo svoječasno že poročali. Izvoljen je bil častiti gospod Franc Jedrejčič, sedaj župnik v Gradišču pri Pazinu, rodem iz Lindara. Naša iskrena želja je, da bi se umetno vzbunjene strasti v Ricmanjih sedaj končno polegile, in bi zavladalo med Ricmanjci in njihovim prvim gospodom župnikom najlepše sporazumljenje.

Kako je Dunaj nemški, nam pojasnjujejo sledeči podatki: Na Dunaju izhajata dva češka dnevnik, sedem tednikov, 22 strokovnih listov in še veliko drugih slovanskih listov. Komenskega društvo vzdržuje dve ljudski šoli in tri jezikovne šole. Na Dunaju delujejo tri podružnice čeških bank in 15 čeških posojilnic. Poleg drugih društev, so tri politična društva, 31 bralnih društev, 81 pevskih, 5 dobrodelnih, 11 športnih društev, skratka Čehi imajo na Dunaju 250 društev. Te številke same dosti glasno pričajo, da je na Dunaju veliko češkega življenja. Po teh podatkih nam je lahko umljivo, zakaj jih Nemci preganjajo.

Da se ohrani na Kranjskem vsaj ena slovenska pivovarna je gostilniška zadruga poslala slovenskim gostilničarjem poziv naj pristopijo konzorciju gostilničarjev, ki bi kupil mengeško pivovarno, ki je last Julij Staretovih naslednikov. Iz teh vabil posnemamo podatke o cenitvi omenjene pivovarne. Imetje se ceni takole: stroji 61.104 K; sodi 171.576 K; vozovi z opravo 20.000 K, notranja oprava v tovarni 24.000 K; zaboji 23.000 K, terjatve 148.000 K; stavbe in posestva 473.572 K, skupaj 921.252 kron. K podpisovanju na deleže za nakup pivovarne se pripuste negostilničarji, društva in zadruga. Vsekako bi bilo želeli, da bi pivovarna ostala na ta način v slovenskih rokah in je ne dobi kak tujec.

Šola pri Sv. Petru v Ljubljani je dobila tri nove vsoprednice. Kot učiteljice so se nastanile gospodične Odlasek, Toplikar in pl. Lukanc.

Katoliško. slovensko izobraževalno društvo za Zgornjo Šiško in Koseze se je ustanovilo dne 12. t. m. Na ustanovnem obnem zboru sta govorila gospod Luka Smolnikar in gospod Ivan Podlesnik. Zanimanje med ljudstvom je veliko. Velikanska udeležba na shodu je pokazala, kako težko se je pričakovalo ustanovitev društva. Lep dokaz kako malo pozna mladi liberalni doktor Žerjav najbližjo ljubljansko okolico.

Nov telovadni odsek Orel se je ustanovil v Rajhenbergu na Štajerskem.

Za častna občana občine Dolsko sta bila izvoljena v seji dne 14. t. m. č. g. Ivan Müller župnik pri D. M. v Po-

lju in č. g. Janez Smrekar, katchet v Ljubljani.

Novi koleki se vpeljejo vsled ukaza finančnega ministrstva s 1. prosincem 1910; dosedanji okleki zgube veljavo koncem sušca 1910. Stari koleki se morejo brezplačno zamenjati za nove pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Vojaška taksa. Po zakonu se morajo vsi vojaško - taksni obvezanci vsako leto meseca januarja zglasti pri občinskem uradu svojega bivališča. Zglasitev se more izvršiti ustmeno ali tudi pismeno. Za pismeno zglastitev se dobivajo pri občinskih predstojništvih posebno zato izdani obrazci brezplačno, katere je vposlati poštne prosto. Opustitev zglastenja se more kaznovati s kaznijo do 50 K.

Proti prekupcem posestev. Znano je, da se tudi na Slovenskem dobe pijavke, ki nakupujejo posestva in jih potem parcelirajo, kar jim nese kakor znano veliko dobička. To nakupovanje izvršujejo nekateri stalno, da jim je prava obrt. Zdi se nam potrebno opozoriti na postopanje okrajnega glavarstva v št. Hipolitu na Nižjem Avstrijskem proti taki bogati kupčiji. Okrajno glavarstvo je namreč obsodilo nekega prekupca kmečkih posestev na 6 tednov zavora radi prekršenja obrtnega reda. Ugovor proti razsodbi je bil od c. kr. namestništva ovržen. Še le milostnim potom je bil zapor spremenjen v denarno kazen 500 K. To je vzgled, kako je nastopati proti takim pijavkam. Brezobzirno jih naznanite oblastem one ki izvršujejo nakupovanje in prekupovanje kot kako obrt. Okrajno glavarstvo jih mora kaznovati radi prekršenja § 132 a obrtnega reda. Take pijavke so največja nesreča za kmeta.

Jakoba Alešovca »Zbrani spisi«, so pričeli pravkar izhajati in sicer si je to nalogo postavila in jo s prvim delom tudi že izvršila »Ljudska knjižnica«, ki prinaša v svojem devetem zvezku najboljše in najobširnejše Aleševčevo delo »Kako sem se likal«, prvi del. Kako velike slovstvene vrednosti je to, da se je lotila »Ljudska knjižnica« izdajanja Alešovčevih spisov, ki pohajajo iz leta 1870. in 1880., so se posamič izdajali in so danes večinoma izgubljeni in nikjer zbrani, pač ni treba posebič poudarjati. Alešovec je naš edini ljudski humorist in zato je vreden, da se zopet spravi med ljudstvo, oziroma novejšemu rodu sploh šele odkrije Alešovčev humor je zdrav in resnično ljudski, dosega ga dozda v tem ni še nobeden. Jezik je svež in krepak, da je tudi še danes lahko za zgled, misli jedrate in imajo tudi zato za Slovence trajno vrednost, ker so nastale v času, ki je za naš narod bil politično in prosvetno najbolj važen. Alešovec nam slika življenje tiste dobe s humoristiške strani, ki jo pa zadeva veliko bolj globoko kakor marsikatera tragična povest iz onega časa; Alešovec nam je v svojih šaljivih in satiriških spisih zastopil skoro najvernejšo podobo onih

časov, ko smo se Slovenci pod Bleševim som otrešali nemškutarstva in začeli na vseh poljih misliti, čutiti in delati po svoje. Alešovec je domač pisatelj v najlepšem pomenu, in za slovensko ljudstvo je tudi zelo velikega vzgojnega pomena; njegovi spisi so trajen spomenik našega narodnega preporoda. Roman »Kako sem se likal« je edini slovenski največji humoristiški roman — podoba slovenskega trpina v šaljivi skorji, ki pa hrani mnogo biserov, temu romanu bodo sledili vsi drugi najboljši Aleševčevi spisi, izšli bodo tudi oni, ki jih je spisal za »Brencelj-na«, ki je tudi naš edini humoristiški list, ki je res našel odmev v najširših slojih in na njih mišljenje in čutenje v onih narodno se probujajočih časih veliko vplival. Izdaja Aleševčevih spisov v »Ljudski knjižnici« je prirejena v lepem in opipljenem, a bistveno neizpremenjenem jeziku in slogu, kar je zasluga prireditelja Jož. Volca. I. zvezek: »Kako sem se likal« stane 1 K 20 v. Založila ga je in dobi se v »Katoliški Bukvarni v Ljubljani«.

— **Mokronog dobi električno razsvetljavo**, stroji so že došli. Elektrarno postavijo zunaj trga ob vodi pod trško ubožnico. Delo je prevzela tvrdka Kraycer & Fischer na Dunaju. Ta bo imela vse v lastni režiji, dokler trg ne odkupi, oziroma samo ne pripade trgu.

— **Nagla smrt**. V Gor. Logatcu je nenadoma umrla dne 19. decembra zvečer občespoštovana gostilničarka g. Frančiška Gostiša. V kuhinji se je zgrudila in bila hipoma mrtva. Velecenjeni rodbini in sorodnikom pokojnice naše sožalje!

— **Glavni dobiček državne loterije** v znesku 200.000 kron je zadel neki dunajski šofer, ki sedaj drugo leto služi pri vojaki. Vojak nima več starišev in ga je vzgojila njegova uboga stara mati.

Zadnji dnevi Jeruzalema. Lucij Flav. Zgodovinski roman. Spisal J. Spillmann D. J. Dva dela. V Ljubljani 1909. Založila »Katoliška Bukvarna«. Oba dela 3 K 80 h, vezana 5 K 40 h. Odveč bi bilo, priporočati našemu ljudstvu Spillmannove spise. Bogata zbirka njegovih povesti, ki so doslej izšle v slovenskem prevodu, je najboljši dokaz, da je postal Spillmann v naši poljudni pripovedni književnosti ljubljene, ki ga čita ljudstvo s posebnim veseljem. Udomačil se je in postal takorekoč naš. Da ne bodo »Zadnji dnevi Jeruzalema«, njegova najboljše in najtemeljitejša povest, zaostali za drugimi spisi, ki so potekali izpod njegovega peresa, o tem ni dvoma. Nasprotno! Po svoji bogati vsebini in dovršeni obliki, po svoji mikavnosti in poljudnosti prekaša ta povest daleko svoje sestrice. Naše ljudstvo jo bo čitalo z veseljem, čitalo s koristjo, tako kakor doslej malokatero. Saj bo čulo v njej o dogodkih, ki so utemeljili razvoj velikemu delu svetovne zgodovine, o dogodkih, tako pomembnih in silnih po svoji vsebini, da obstane pred njimi ce-

lo roka nevernega zgodovinarja s spoštovanjem in začudenjem. Čulo bo odmeve iz davne preteklosti, bojni krik in živket orožja dveh sovražnih taborov, kako bijeta odločilni boj, kateri izmed njiju si utrdi žezlo svojega kraljestva nad narodi sveta. Malo, skoraj nevidno je sprva bojno krdelce bojevnikov Kristusovih, ki je prejelo od njega vzviženo nalogo, da prežene temo in smrtno senco poganstva; njej na čelu očisti prva apostolov s svojo mučeniško krvjo središče poganstva, večni Rim, ter posveti kraj, kjer se ima dvigniti prestol kraljestva božjega na zemlji. Ogrela se bo našemu ljudstvu srce ob toliki zvestobi in srčnosti, s katero bo videlo razširjati prve kristjane kraljestvu svojega Boga in zmagovati nad njegovimi sovražniki, ne z bojnim krikom, marveč z udano molitvijo, ne z ostrino orožja, marveč z deli usmiljenja in ljubezni napram sovražnikom. Občutilo bo tisto notranjo moč imena Kristusovega, tisto skrivnostno silo njegovega nauka, s katero je prevasil voljna srca narodov zemlje, prerodila milega nam junaka Lucij Flava in učnega pismouka Sadoka. Zresnilo se mu bo lice, ko bo zrlo v duhu prizor, nemara najpretseljivejši, kar jih pozna zgodovina, ko izvršuje pogan, rimski poveljnik Tit, s svojimi legijami nad trdovratnim jeruzalemskim mestom prerokbo in kazen krščanskega Boga, ko mre in poginja sveto mesto od bede in stiske in se rušijo pozlačeni svodi njegovega svetišča. . . Zares vzvišena in resnobna je slika, v kateri nam je pokazal Spillmann boje in zmage prvega krščanstva, draža nam je in tolažljiva. Ob njenem pogledu se bo naše verno ljudstvo iznova ogrelo in navdušilo za svoje verske svetinje, dražje, milejše od biserov in zlata; zdele se mu bodo dvakrat svete, ker so odkupljene s hudim preganjanjem in orošene z mučeniško krvjo njegovih prednikov. — Smelo trdimo, da je Spillmann ravno tej povesti posvetil in žrtvoval največ skrbnega študija in marljive pazljivosti. Osnova jo je na temelju resničnih zgodovinskih dejstev ter jo bogato prepletel s slikami in prizori iz tedanjega krščanskega in poganskega življa. A navzlic temu je ohranila ono lahkoto in prikupljivost, ki odseva z vseh spisov, kar jih je ustvarila njegova, neutrudljivo delavna pisateljska roka. Globoko premišljenih, a vendar lahko umljivih in poljudno pisanih zgodovinskih povesti, ki bi bile pripravno čtivo za priprosto, manj izobraženo ljudstvo, ima naša književnost doslej dokaj malo. Spillmann ima te vrline, najlepše se zrcalijo ravno po tej knjigi. Zato bo staro in mlado z veseljem seglo po tej knjigi, jo čitalo z zanimanjem in si v marsičem obogatilo svoje znanje. Bližajo se sveti božični prazniki. Ob tej priliki ne moremo nasvetovati lepšega in primernejšega božičnega ali novoletnega darila, kakor je to Spillmannovo delo. — Naj ne bo krščanske družine, naj ne bo

družstva ali knjižnice, ki bi prezrla to lepo književno novost! Prikupila se bo knjiga slehernemu čitatelju: vseh mu bo in je bo vesel! Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Gorenjske novice.

Iz selške doline.

Priporočljiv mojster. V Železnikih je krojaški mojster Franjo Vidmar, pol liberalce, pol socialni demokrat. Temu mojstru je dal januarja meseca 1908 g. šentlenarški župnik svojega sorodnika Franceta Bernik kot krojaškega vajenca v poduk. Dogovorjeno je bilo, da župnik plača za tri leta učenja 100 K. Fant je moral opravljati pri Vidmarju vsa domača opravila, moral je kuhati, žagati drva, hoditi v hosto po dračje. Tudi kloftal ga je ljubeznivi mojster in ga kot sorodnika župnikovega zmerjal s »farškim bikom«. Župniku je bilo zadosti teh »ljubeznivosti« in prišel je letos avgusta meseca po fanta in ga Vidmarju vzel. Vidmar je rekel, da hoče imeti vseh 100 K in da je bilo mir besedi, mu jih je župnik dal, čeprav ni bil dolžan. Nato je Vidmar tožbil župnika in terjal — zamolčavši prejem 100 kron — 360 K odškodnine. Pri sodišču je precej umaknil 100 K in zahteval 260 kron. Sodnik je razsodil, da mora Vidmar plačati obrambne stroške v znesku 21 K 95 h, za 260 K pa naj se obriše pod nosom, ker da je v veliki meri zanemaril svoje mojstrske dolžnosti, ker je vajenca silil opravljati druga dela, da je bil torej župnik opravičen fanta vzeti. Zanimivo je bilo pri obravnavi tudi to, ko je fant izjavil, da je mojster zabavljaj zoper spoved, češ, da je to neumnost in je sodnik vprašal fanta: »Ali je mojster kaj hodil k spovedi?« In je fant rekel, da je hodil vsaj enkrat na leto, pa se je oglašil sodnik in rekel: »Zabavlja, da je spoved neumnost, pa sam hodi k spovedi!« Če še pripomnimo, da je pri Vidmarju tudi čitalnica za »Narod« in »Gorenjec«, potem pač smemo reči, da Vidmarja kot mojstra lahko priporočamo z velikimi črkami vsem — liberalnim družinam. Če pa hoče, da ga bomo tudi »klerikalce«, naj se korenito poboljša in zagotovimo ga, da mu nikoli ne bo manjkalo kruha.

Zob za zob, piše »Gorenjec«. Jurist Francelj je pa skakal v otročjem veselju, češ, še nikoli niso tako dali »čukov« kakor zadnjič! Oj ti otročji Francelj! »Gorenjec« piše o mislih, ki jih ni in o željah, ki jih nihče ne goji. Le kar lepo tiho, sokol, pod stekleno streho si, ne meči torej kamenja na nas, če ne ti bomo posvetili z bakljo v umazano sokolsko gnezdo, da ti bo brnelo po glavi. Pri Thalerju vas je poslušalo Ribnikarja natanko šteto 53, reci tri in petdeset, če ne verjameš, postrežemo lahko z imeni. Nikar torej ne sanjaj o številki 100 in še čez.

Desetletnica. Dekliška Marijina družba v Selcih je na praznik Brezmadežnega Spočetja obhajala svojo desetletnico. Lepo so to slavnost praznovali vse štiri domače Marijine družbe. Na praznik so imeli vsi skupno sveto obhajilo; popoldne pa so v društvenem domu dekleta lepo proslavile Brezmadežno. Marijine družbe so se ta dan skupno pokazale v svoji moči blizu 700 udov štejejo. Liberalci, ki so kakor povsod v začetku tako zabavljali čez družabnice in dolgo pravili, da bo vse propadlo, so utihnili; znana nam je pa ena hiša v Selcih, kjer je bilo poslom strogo prepovedano udeleževati se te slovesnosti. To je namreč liberalna svoboda!

Miklavžev večer so letos prvič priredili selški »Orli« v »Selškem domu«. Dobro se jim je posrečilo. Najbolj nam je ugajalo otroško petje. Miklavž je iz svoje bogate zaloge obdaril okrog 80 otrok. Fantje, zanaprej mora biti to vsako leto!

»Selški dom« zelo bode naše liberalce. Že »Gorenjec« je zajamral, da je v »Domu« vsako nedeljo kaka »andoht«. Nek liberallec, ki pa ni ravno najhujši, se je pa že izrazil, da bi bil rad eno leto zaprt, samo da bi »Doma« ne bilo. Verjamemo vam, da ste težko živi, ko morate gledati, kako naši ljudje pridejo veseli iz »Doma« enkrat od shoda Marijine družbe, drugič od predavanja, potem zopet od igre ali kake druge prireditve; »Orle«, ki hodijo v nedeljah dopoldne in popoldne k telovadbi. Malo bridko je res to, ker se sami nič tega ne udeležujete; sami pa itak ne spravite ničesar skupaj razven malo krokanja pri Jakelnu in pa, da fantalini, ki imajo pri vas trdno podporo, včasih pa tudi močje, nastopijo kot ponočni junaki, več ali manj zavedni. Je že tako, da je vaše shajališče pri Jakelnu, naše pa v »Domu«. Mi vas nič ne zavidamo. To pa morebiti tudi že lahko veste, če bote bolj hudi na »Dom«, več nas bo hodilo notri in še bolj bomo skupaj držali. Saj bo komaj eno leto, kar se je začelo v »Domu«. Naprej!

Občni zbor katol. slov. izobraževalnega društva in »Orla« v Selcih bo na praznik sv. Štefana popoldne. Udje, pridite polnoštevilno in pripeljite s seboj še druge.

Nova igra »Turški križ«, ki jo je spisal dr. Krek za ljudske odre, se bo prvič igrala v Selcih na dan novega leta in drugi dan ponavljala.

Iz Križa pri Trziču.

g Dvojezični krajevni napisi po naši občini pričajo, da narodna zavednost spi. Kdaj se bo zbudila in kdo jo bo zbudil? Nekateri napisi imajo celo nemščino na prvem mestu kakor n. pr. na Pristavi ob potu v Križ. Pa smo res ponižni, če smo prav Gorenjci. Nemec naj bo v naši hiši nad nami, mi pod njim! On gospod, mi hlapci!

g Bistriški most, ki po najbližji poti veže vas Bistrico z župnijsko cerkvi-

jo v Križah, — je zaprt. Že dolgo je potrpežljivo čakal, da bi ga kdo popravil, ker je bilo nevarno hoditi čezenj. Nihče se ga ni usmiliti. Ljudje so si hoteli pomagati brez njega pa so začeli hoditi zraven čez železniški most. Toda roka pravice jih je zasačila in bili so kaznovani, češ, da se ne sme hoditi po železniškem tiru. Srenjski most je milo prosil: Saj vas jaz rad pustim čez Bistricovodo, le nekoliko me podstavite, na novo oblecite, da ne bom tako raztrgan, denarja imate dosti, nikar ne skoparite, kjer je treba kaj storiti, varčujete lahko v gostilnah...! Zastonj! Ni edinosti. Kdo naj pa skrbi za most? Ja, čegav pa je? Kdo pa je leta in leta prej skrbel zanj? Do sodnjega dne bo že kdo odgovoril na ta vprašanja. Do tistega časa bo pa seveda most moral čakati popravila. Tak, kakršen je sedaj, je zaradi varnosti zaprt. Krsti, pogrebi, poroke, obhajila, — vse bo moralo skozi Trzič, da bodo saj Trzičani videli, da Bistrica spada v župnijo Križ in ne Trzič, in da so Bistričani silno vneti in hitri, kadar je treba kaj storiti za občni blagor.

Bistrica spada v župnijo Križ, občino Kovor, ušolana je pa v Trzič. Tako so napravile modre glave, da se Bistričani nikjer ne čutijo domače. Velike preglavice ima kovorska občina zaradi Bistrice, ker mora za tržiško šolo plačevati. Vložila je prošnjo, naj se Bistrica všola v Kovor. Prej, dokler občina Kovor ni imela več kot en glas pri volitvi v tržiški krajni šolski svet, plačevati pa je morala neprimerno veliko za tržiško šolo, je bila ta prošnja opravičena. Po novem šolskem zakonu bi pa ves kovorski občinski odbor imel pravico voliti v tržiški krajni šolski svet in kovorska občina bi prispevala za tržiško šolo le po visokosti davka, ki ga plačuje Bistrica. Od okroglo 4000 K, ki se potrebujejo za vzdrževanje tržiške šole, bi občina Kovor plačevala le 170 K na leto. Ali ne bi kazalo, da bi občinski odbor vzel prošnjo za izšolanje Bistrice iz Trziča nazaj? Kovorska občina bi imela potem velik vpliv pri volitvi v tržiški krajni šolski svet, in otroci bi se v tržiški štirirazrednici tudi več naučili kot v kovorski eno- oziroma dvorazrednici.

g Vžigalice za obmejne Slovence v naši občini še niso razširjene. Zakaj ne? Ker jih ljudje ne zahtevajo. Ljudje krščanski, povsod, kjer kupujete, zahtevajte le vžigalice za obmejne Slovence! Drugih ne kupite! Če trgovec nima, kar Vi želite, pa drugam. Dobiček od vžigalic za obmejne Slovence razdeljuje Slov. kršč. soc. zveza v pomoč zatiranim bratom po Koroškem in Štajerskem, da rešuje slovenske otroke pred nemškimi potujčenjem. Dobiček Ciril - Metodovih vžigalic pa gre skozi roke lib. Ciril-Methodove družbe. Noben liberallec ne kupi vžigalic za obmejne Slovence, liberallec kupuje le Ciril - Metodove vžigalice. Kaj si pa ti? Zaveden pristaš Slovenske Ljudske Stranke, ki je krščanska stranka, nik-

dar no kupi Ciril - Metodovih vžigalic, ampak kupuje le vžigalice za obmejne Slovence!

Za novo leto naj si vsaka krščanska družina naroči vsaj en krščanski časopis, na primer »Domoljub«, »Bogoljub«, »Mladost«, »Slovenec«! Če vam bodo vsiljevali liberalci ali soc. demokratje svoje liste, zapišite na ovitek: Nazaj, se ne sprejme! in ga pošljite nazaj. V krščansko hišo ne sme zahajati liberalni ali socijalistiški pohujševalec.

Grajščaka imamo v občini. Povem to, ne kakor da bi se hoteli bahati, kakor da bi si to šteli v čast, ampak zato, ker je naš grajščak svetovnoznani, odkar je metal smrdeče bombe v deželni zbornici, ko so se sklepale za kmeta koristne postavbe. Ta grajščak je — Turk. Grajščino ima na Golniku, ki je bila do konca 18tega stoletja last baronov Gallenfels, pa je v 19tem stoletju prehajala iz rok v roke, dokler ni prišla v roke ljubljanskega Turka.

Cesta pri Golniku je usmiljenja vredna. Nova še ni dodelana, stara je razdejana. Ob deževju je blata do kolena po obeh. Kdo se je bo usmiliti? Okrajna cesta je, z davki se plačuje. Načelnik cestnega odbora bi se vendar moral zganiti. Zdaj je cesta zamrzjena. A kaj bo zopet, ko odjenja, kaj bo spomladi?

Iz ljubljanske okolice.

Sostro. Mohorjani so darovali za narodnoobrambni sklad 40 K, za ljudski sklad 10 K. — Šola. Naša trirazrednica se je razširila v štirirazrednico. Obeta se nam prihodnje leto novo šolsko poslopje, ako počasni vladni šimelj zopet ne zavleče načrtov, kakor dosedaj že več let. Nove šole želimo vsi in smo je tudi skrajno potrebni. Le en razred ima prostor v stari šoli, drugi so pa potaknjeni v najetih prostorih, in to takih, da se vse čudi, kako da zdravstvena oblast brezbržno gleda tako zanikrnost. — Ceste in pota v zanemarjenosti za šolo ne zaostajajo prav nič. Že več let ni bilo posuto. Čemu tudi taka potrata, saj dotični gospodje, ki bi imeli za to skrbeti, se vozijo po dobrih cestah, za kmeta je pa vse dobro. — Društveno življenje je jako živahno. Dan za dnevom se oglašajo fantje k telovadnemu odseku. Pridno se urijo v telovadbi in petju. Za naraščaj je obilno preskrbljeno. Nad vse spodbuden je bil nastop naših »Orlov« v cerkvi na Marijini praznik. Le pogumno naprej po načrtani poti!

Šmartno na Posavju. Zadnje nedeljo je bil zopet shod »Kmečke zveze« pri Kebru. Govorili so: Dr. Rožič, dr. Lampe in nadzornik Legvart. Dr. Rožič je razložil politični položaj. Dr. Lampe je povedal, kaj je dosedaj storil deželni zbor za kmeta in kaj še bo v prihodnje, in je razkrinkal nekatere zvižaje liberalnih hujskačev. Nadzornik Legvart je pa predaval o gospodarskih stvareh. Najprej je povedal o najnovejših preiskovalcih mleka, ki prihajajo

Jako iz Gradca in potem preiskujejo mleko na popolnoma napačen način. Odlidejo namreč iz posode vse vrhnje mleko, da ostane le nekoliko na dnu, in to, kar je na dnu ostalo, potem preizkusijo. Ker se pa maščoba v mleku nabira na vrhu, je jasno, da je na dnu posode mleko najslabše. Zato tudi preizkušnja slabo izpade, in mnogo kmetov je naznanjenih, da prodajajo slabo pokvarjeno mleko in mnogo tudi obsojenih in kaznovanih. Pa ta preskušnja je krivična, in kmetje morejo zahtevati, da preizkušajo mleko le strokovnjaki. Kadar boče kdo mleko preskusiti, mora mleko v dotični posodi dobro premešati ali zgodljati, in potem šele naj se vzame poskušnja. Obenem pa naj zahteva kmet, da mu da preskuševalc eno steklenico ravno istega mleka, kakor ga poskuša, zapečatenega, da se more kmet v slučaju slabega izida pritožiti na pristojnem mestu in zahtevati novo preskušnjo od pristojnega preskuševališča. Bodril je gospodinj, naj posode, v katerih vozijo mleko, dobro pomivajo in presušijo. — Nam kmetom se zdi, da so ti učeni preiskusovalci mleka iz Gradca našantani od naših velikih prijateljev ljubljanskih liberalcev, ki nas na eni strani snubijo, da bi bili z njimi, na drugi strani nas pa skušajo spraviti ob dobro ime in prisiliti, da bi mleko ceneje prodajali. Skoro gotovo, da je tu vmeš zvita politika. — Potem je gosp. nadzornik predaval o umetnih gnojilih, in potrdil, da je domači hlevski gnoj še vedno najboljši. Priporočal je pri hlevu napraviti cementno jamo za gnojnico. Nazadnje je še govoril o prešičoreji in prešičji bolezni. Zdravi svinjaki, večkratno kopanje prešičkov, gibanje po zraku, prst ali ogle, ali odpadki premoga, to so sredstva, da se prešičji rod okrepi. Za sklep je gospod še razdelil nekaj knjižic z naslovom: gnojenje in umetna gnojila. Prijazni gospod je izjavil, da gre vsakemu kmetu na roko s svetom v vseh kmetijskih zadevah.

Štepanja vas. Prihodnjo nedeljo na praznik sv. Štefana, ko bo ob devetih duhovno opravilo, se bo vršil ob pol 11. uri shod »Kmečke zveze« v salonu pri Štravsu. Govoril bo g. deželni odbornik dr. Evgen Lampe. Kmetje, ki pridete takrat iz okolice, udeležite se znamenitega govora g. poslanca.

Iz tržiškega okraja.

g Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trziču je priredilo v teku meseca tri vrlo dobro obiskane predstave. Prva je bila 28. novembra. Tedaj so naši igralci in igralke igrane prvič ljudsko igro »Revček Andrejček«, ki je napolnila prostorno dvorano pri Bastelnu z občinstvom. Vsi igralci so bili na svojem mestu. Čudili smo se, da je bilo mogoče našim zaposlenim delavcem priučiti se ne ravno lahkinih vlog. Mojster je bil zopet, kakor vedno, naš Vidic, ki je izborna predstavljaj Andrejčka. Tudi mešani pevski zbor pod

vodstvom g. organista je izvršil jako dobro svojo nalogo. — Na Miklavžev večer je društvo zopet priredilo jako dobro obiskan večer, pri katerem so nastopili naši palčki, deklice in dečki s petjem in malo igrice. Nato je Miklavž s sijajnim spremstvom bogato obdaril celo vrsto deklic in pridnih dečkov. — 19. t. m. je društvo vnovič uprizorilo igro »Revček Andrejček«. — Društvo sv. Jožefa bo obdarilo revne otroke svojih članov z obleko ter s tem pokazalo, da hoče tudi dejansko vršiti delo usmiljenja. Naj bi se vse pošteno in dobro misleče delavstvo zbiralo pod zastavo sv. Jožefa!

g Dekliška Marijina družba v Trziču je priredila na praznik Brezmadežne na čast novemu g. župniku v svojih prostorih večer s petjem, pozdravnim govorom, igro »Marijin otrok« in »Marijina hči pred nebeškimi vratmi«.

g Draginja je v Trziču velika. Pravijo, da v nekaterih stvarih glede cene Trzič celo Ljubljano prekaša. Ni čuda, ako delavstvo toži in tarna, da ne more živeti. Pomilovanja vredne so tiste družine, ki so bogato obdarovane s potomstvom. In takih je v tržiški fari obilo.

g Iz tihega Loma. Pri nas se skrbno pripravljamo za novo župnijo. Vsa zadeva je menda pri c. kr. vladi. Upamo, da bo kmalu rešila našo prošnjo. Takoj spomladi pričnemo s popravo župnišča. Deželni poslanec dr. baron Born nam je podaril nad 30.000 opeke, katero smo minole tedne izvozili s kolodvora. Za ta res veliki dar g. barona, ki je protestant, smo mu vsi Lomljani zelo hvaležni. — Tržiški lovci pridno obiskujejo naše gozde, v katerih imajo svoj lov. Sreča jim je bila zelo mila. Ustrelili so lepo število srnjakov, zajcev in drugih živali.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Črnega grabna se nam piše: V Blagovici so imeli 2. t. m. občinske volitve za župnijo Blagovica in št. Ožbolt, ki so se popolnoma mirno izvršile. 12. t. m. je pa novi občinski odbor soglasno izvolil županom dosedanjega župana Frana Pustotnika, odbornika Kmečke zveze za brdski okraj in vrlega pristaša S. L. S. Svetovalci so pa sledeči odborniki: Franc Cerar in Franc Pavlič iz blagovške župnije in Janez Žavbi iz šentožboltske župnije. Novi odbor je nam porok, da je občina v pravih rokah in da se bo res delalo za kmečke koristi in potrebe. — Lep spomenik so postavili Blagovčani svojemu pokojnemu g. župniku. Čast jim! — Glede zdravniške pomoči smo davkoplačevalci brdskega okraja tako zapuščeni, kot nikjer drugod na Kranjskem. Za tak obširni okoliš imamo v Lukovici jednega bolnega zdravnika! Prisiljeni smo iskati pomoči ali v Kamniku ali na Vranskem. Koliko stroškov, kolikokrat zastoj pot, ko se dostikrat ne dobi zdravnika doma, ker imata oba v svojem okolišu

preveč opravila. Kdaj se bo že razdelil brdski okraj in kdaj dobimo novo moč v Lukovico? Koliko časa že prosijo Moravčani, pa le ni nič. Naj bi se že vendar zganili merodajni faktorji in pomagali zapuščenemu kmetu. — Še večja mizerija je pa za živinozdravniška. To se opaža posebno letos, ko je toliko živali, posebno prešičev, ljudem poginilo. Kje naj išče kmet v tej potrebi pomoči? V daljnem Kamniku? Preden pride zdravnik, je žival že lahko zdavnej zakopana. Zares v tem oziru se mora kaj storiti, saj je živinoreja najboljši vir blagostanja našega kmeta.

g K. s. izobraževalno društvo »Savica« v Bohinjski Srednji vasi priredi na Štefanji dan znamenito žaloigro »Garcia Moreno« v petih dejanjih. Nastopilo bo nad 20 oseb, med njimi tudi najhujši nasprotniki sv. Cerkve — frasoni, ki so leta 1875. umorili plemenitega, sv. Cerkvi udanega predsednika južnoamerikanske republike Ekvador, Garcia Moreno. Dejanje je popolnoma povzeto po resničnih dogodkih. Igra nam obenem krasno slika ravno na junaku Garcia Morenu, kakšen bodi značajan mož, — neustrašen, ki je pripravljen za svoje prepričanje žrtvovati vse, tudi življenje, tudi kri. Vse prijatelje društva uljudno vabimo, da se udeležijo predstave. Začetek po nauku.

g Predoslje. V Britofu imamo žganjetoč čez ulico, ali kakor pravijo, pajzel pri Jurju. Kako se tukaj toči čez ulico, vedo tisti, ki notri zahajajo ali ki tudi mimo hodijo. Več mož in fantov se je zadnji čas tako žganju udalo, da so se zgodile že marsikateres nesreče. Tudi pretečeni teden se je nekaj zgodilo, kar naj bode strašilen zgled možem in fantom. Mož, stalen gost Jurjev (imena danes nočemo navesti), se je tako žganja nalezal, da ga je zmotilo in je šel na nasprotno stran domov in je padel kakih 10 do 12 metrov visoko čez skale v vodo. Bil je v vodi do vratu in si ni mogel nič pomagati, ker se je zelo potolkel. Njegovo vpitje so čuli delavci, ko so šli iz tovarne ob 6. uri zvečer ter so ga potem potegnili z vrvjo iz prepada že popolnoma onemoglega. Kdo bi bil kriv njegove neprevidene smrti? Nesrečno žganje. Več mož zahaja v Jurjev pajzel in popiva celi dan in še zvečer, doma pa žena in otroci delajo in se trudijo celi dan, da si ohranijo domovje. V ta pajzel zahajajo možje, ki bi bili radi občinski odborniki ali župani. Zelo se jeze na naklado na žganje, sploh čez vse, kar bi bilo v splošno korist. Nič jim ni zapiti več kronic, ako je pa treba dati za kako splošno korist, jim ne gre vinar iz rok. Občinska odbornika bi imela tudi na to gledati, pa jeden je prebogat, drugi pa gleda, kako bi liberalcem v Kranju in št. Jurju stregel in po gostilnah zabavljaj čez župnika in župana. O tem možu bodemo še tudi govorili. Jurjev je imel že večkrat opraviti pri glavarstvu, pa se zna izgovarjati ali dobi le

malo zapora, pa je vse urejeno. Ako je kaznovan z globo, se izgovarja, da je tena gospodar in da on nič nima. Kar je pa ravno narobe. Vdruži še kaj več.

g Iz Preddvora. Zvečer dne 8. t. m. ob pol sedmi uri je nekdo nalašč zažgal »pri Španovih« na Bregu (žup. Pred-dvor) leseni pod napolnjen s senom, slamo in dobro obložen s suhimi drvami. Le dežju in pridnim gasilcem se je zahvaliti, da se ni ogenj razširil na sosednje hiše. Tretji dan po tej nesreči, ravno ob isti uri je izbruhnil ogenj pri sosedu Celarju, kateremu je uničil ves pod z vso klajo. Škoda pri obeh pogorceljih je velika, »pri Španu« pa je še večja, ker mu je požar končal razum enega voza vso drugo tam spravljeno kmetijsko orodje. Ni treba omenjati, da je cela vas živela v vednem strahu. Ker se je pri obeh požarih in naslednje dni jako posmehljivo in sumljivo vedel Zavratnikov sprideni in jako hudobni fant, 17 let stari Franc Likozar, je bil aretiran in odgnan v Kranj, kjer je po dolgem tajanju končno priznal svojo zlobo in natančno razložil kako je obema pogorelcema zažgal. Ječa in prisilna delavnica sta dandanes premala kazen za hudodelce te vrste! — Smrt pijanke. V Bašlju »pri županu« so našli dne 19. t. m. na hišnem pragu mrtvo ležati Jero Krničar, znano pijanko, ki je še nekaj minut poprej pijana vriskala in se s svojim možem prepirala.

g Iz Reteč pri Škofji Loki. Ker že dalj časa ni bilo nobenega poročila iz našega društva, se vam morda zdi, da smo šli za zimo počivat kakor medved v brlog. Toda ne, do sedaj smo se še vedno dobro gibali. Dne 31. oktobra nam je predaval gospod Ivan Podlesnik o naših verskih in narodnih sovražnikih in kako se bojevati proti njim zlasti z organizacijo po društvih. Dne 28. novembra, nam je govoril gospod župnik Janez Kalan, pa zopet o nekem sovražniku — alkoholu — in priporočal kot orožje proti njemu treznost in zdržnost. Poslušalcev je bilo prav veliko; pa kakor dosedaj kaže, se niso navdušili za vojsko proti alkoholu; morebiti bo katerega kaj ganila »Sveta vojska«, ki koraka po župniji od hiše do hiše. Dne 12. decembra smo imeli I. občni zbor. Predsednik je primerjal življenje v društvu s domačo družino, šolo in gostilno. Podpredsednik je povedal, da se je društvo udeležilo pet večjih uprizoritev S. K. S. Z. Tajnik je podal na kratko sliko društvenega življenja. Odbor je imel devet sej, predavanj je bilo 10, gledališke predstave dve, članov 68, članic 9. Blagajnik je zaključil svoje poročilo s tem, da je povedal, da ima društvo še 30 K v gotovini. Društvo si je v teku leta nabavilo okolu 200 knjig in pripraven gledališki oder. Vsi pogoji za obstoj in napredek društva so dani, če bodo le ljudje uvideli velik pomen društva za pravo omiko in izobrazbo in če bodo hoteli priznati delo in trud, ki ga je imel predsednik, da je v enem letu društvo toli-

ko skupaj spravilo, priznati s tem, da ostanejo vsi člani zvesti in se priglasi mnogo novih članic. — V nedeljo, dne 19. t. m. je priredilo naše izobraževalno društvo (ženski odsek) svojim članom zopet lepo zabavo in razvedrilo. Dekleta so uprizorile krasen dialog: »Samostanska lilija«, kar se jim je lepo posrečilo; najjasnejši dokaz temu je, da so se med poslušalci tupatam zalesketale solze v obeh. Na to je sledila ravno tako zabavna kakor poučna igra dvedejanjka: Jeza nad petelinom in kes. Prvič so nastopile dekleta v igri in prvič so se zares — postavile. Govor je bil siguren, kretnje odločne. Res da mimike še ne zmagajo povsem, saj je ravno ona najtežja in pride le z vajo. Vsa stvar pa je pokazala, da so se igralke z vneto poprijele, da so se učile z veseljem; rade so sledile besedam in navodilom domačega gospoda župnika, ki ima za stvar največ zaslug. Želeti bi le bilo, da bi se zopet fantje enkrat prikazali na odru, saj je zimski čas za to najbolj pripraven.

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Črnomelj. Dekleta našega katol. slov. izobraževalnega društva so priredila v nedeljo, 12. t. m., igro »Večna mladost in večna lepota«. Gledalcev se je nabrala polna dvorana. Igralke so žele splošno pohvalo in priznanje. Čast jim!

d Pri zadnji seji K. Z. za črnomaljski okraj se je sklenilo, da se skliče občni zbor K. Z. v Črnomlju dne 27. t. m. Ker bode pa takrat zasedanje deželnega zbora, bi ne mogel priti nobeden gosp. poslanec na občni zbor, zato se preloži na poznejši čas. Kdaj se vrši, se bode o pravem času naznanilo v »Domoljubu«.

d Občinski odbor občine Lokvica je v svoji seji dne 5. t. m. na predlog občinskega odbornika Mihaela Papiča enoglasno izrekel zaupnico prevzvišenemu gospodu knezoškofu ljubljanskemu ter mu poslal udanostno izjavo.

d Volitev krajnega šolskega sveta v Metliki se vrši dne 23. t. m., ob 3. uri popoldne.

d Železniška komisija se je zopet sešla dne 14. t. m. v Črnomlju. Upamo, da se vendar enkrat prične z graditvijo.

Žužembske novice.

Sestanek mladeničev po § 2. smo imeli preteklo soboto zvečer ter smo se posvetovali o tem, kako organizirati agitacijo za katoliško časopisje v naši fari, predvsem za »Domoljuba« in za fantovski list »Mladost«. Upamo, da bo imel »Domoljub« drugo leto pri nas več znancev in prijateljev. Sklenili smo tudi, da ustanovimo za mladeniče »Čeblico«.

Gospod organist je obljubil, da bo poučeval v petju mladeniče izobraževalnega društva. Kaj pa društvene tamburice, ki neme počivajo v omari? Tamburaši — na plan! Brez godbe in petja težko napreduje društveno življenje.

Ločimo se! Nekaterim našim mladeničem, ki se nam v resnici smilijo, je še vedno vzor — pridušanje, ponočevanje in pijača. Vpliv teh fantov na našo nedoraslo mladino moramo paralizirati. Zato pa, fantje, kar nas je poštenih in značajnih, združimo se v našem izobraževalnem društvu v močno, nepremagljivo četo! Iz naših vrst naj izgine surovost in divjost! S ponočnjaki in klafači nič skupnega!

Nove ceste. Upati je, da se v kratkem prično v našem okraju graditi tri nove ceste: ajdovška, hinjska in šmiheljska. Da bi le kaj kmalu skozi Žužemberk stekla tudi — železna cesta!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Boj z lisico. V janjskih hribih je bil pred kratkim lov na lisice. Eden izmed lovcev obstrelil lisico, ki mu pa odkuri skozi grmovje na kraj, kjer je pasel 12letni pastirček ovce. Ko zagleda pes, ki ga je imel deček pri sebi, lisico, se zakadi v njo. Oba se spopadeta in zasadi drug drugemu ostre zobe v meso. Pastirček, videč svojega kužeta v nevarnosti, se skorajži, vzame nož, hiti psu na pomoč, zgrabi lisico ter jej prereže vrat, da se scurkoma vdere kri iz rane. V tem trenutku pa spusti lisica psa ter zgrabi dečka za roko; a že ni imela več toliko moči, da bi ga nevarno ranila. Deček jo zgrabi še enkrat za vrat, jo davi toliko časa, da slednjič mrtva obleži. Ves vesel jo zadene na rame in prinese lovcu, ki dečka posebno pohvali za njegov junaški čin.

d Iz Toplice. Dne 8. decembra nastopile so naša dekleta prikrat na gledališkem odru. Prerokovanje nekaterih, da »vaska« dekleta niso za to, se je popolnoma skazilo. Ne bomo hvalili posameznih ali pa kazali na Ljubljano, da tudi tam ne premorejo kaj boljšega, ampak mi igramo v Toplicah in dosti je, da tu dosežemo uspehe. Veselje je med družbo, ljudstvo pa je glasno izrekalo željo, naj izvrstne igralke »Dveh mater« zopet kmalu nastopijo. Do 400 gledavcev je bilo v primerno prenovljenem župnijskem prostoru — nad 200 smo jih morali odsloviti z obljubo, da bo kmalu zopet prilika.

d Dobrepolje. V neki vasi pri nas imamo gostilno, ki je na prvi pogled videti našega mišljenja. In kako tudi ne? Natakariče, na prsih znake slov. katol. izobraževalnega društva, in kakor nam je znano, tudi istega članice. Pa poglej ga spaka! Na mizi vžigalice, toda kakšne? Liberalne! Pride gost in vpraša za »Slovenca«. O tega nimamo. Mogoče imate »Domoljuba«? Ga tudi nimamo! Koga pa vendar imate? Tukaj: »Slovenski dom«. Seveda! Ali povemo vam, da se to ne vjema; naši znaki in liberalno časopisje. Ne cincajte,

odločite se za eno, za katero se hočete. Dvema gospodoma se ne more služiti. Kar se pa nas tiče, se bomo v bodoče skrbno ogibali takih gostiln, kjer bodo naročeni liberalni listi. Za enkrat dovolj, mogoče drugič kaj več.

d **V šmarjeti** smo kar lepo tiho; svet komaj za nas ve. Pa saj se za nas tudi nihče ne briga; prav na redke čase se kdo spomni. Ampak zdaj pa trdno upamo, da bomo prišli enkrat na vrsto. Slišimo, da slavni deželni odbor resno misli, da bo hudi, nevarni klanec Zagorica-Zbure preložen. Bog daj, da bi se izpolnila ta ponovljena obljuba naših poslancev! Na osebe, ki to hočejo ovirati, se ne sme nihče ozirati. Občna korist mora zmagati nad zasebno! Upamo, da ne bomo osramočeni! Tihi smo, pa tiha voda tudi jezove podira. In mi podiramo starodavne zgradbe. Čisto smo razdejali zvonik farne cerkve in ga razpeljali, zdaj bomo porušili pa še prezbitarij in kos ladje, pa bomo do jeseni leta 1910 zgradili vse lepo novo, bolj prostorno. Prevzela sta zidarstvo delo vrla podjetnika Spacapan in Stepančič, goriška Slovenca. Zmenjeno je tako, da les in material preskrbi stavbeni odbor. Ker so veleč. gospod župnik vse tako uredili, da na davke ne bo čisto nič prišlo, zato farmani z velikim veseljem pripravljamo vse potrebno. Hvala Bogu za tako lepo zimo! Zdaj sekamo smreke, vozimo domov in na razne žage, streljamo kamen itd. V kratkem začnemo kopati pesek in ga voziti na določeni prostor. Radi pomagamo, pa še bomo! Še kronc bomo darovali, za katere nas gospod kaplan zmeraj prosi in drega. Tihi smo, spimo pa le ne! Seveda na orlovih perutih ne letamo, kot Gorenjci in Notranci, tako živahno ni društveno življenje pri nas. Kar tako pa tudi nismo ne! Fantje so se začeli bolj in bolj združevati v Marijini družbi — 67 jih je! Marijinih deklet je okoli 200. Vpeljana je in začela je delovati »Družba treznosti«. Vedno bolj se oglašajo in to v naših vinorodnih krajih! Bere se tudi precej. »Domoljubov« v skupnem zavitku letos prihaja 64, posebej pa tudi precej. »Bogoljubov« je tudi čez 50 v fari; »Slovenca« so le 4. Res sta dve družini in en človek v fari, ki berejo »Naroda«; v najnovšem času se postavljajo nekateri tudi s »Slovenskim domom«, katerega glavno zastopstvo je menda v Škocijanu, pa ti hinavci so nula in bodo že prejeli svoje plačilo. Če se moramo že hvaliti, omenimo, da tudi naša posojilnica dobro napreduje. Letos bo imela prometa okoli 140.000 K. Vedite pa, da delujemo dosedaj še vedno s svojim denarjem. Okoliščino čisto majhen. — No, tako smo splošno zadovoljni. Le tisti liberalčki nas nekoliko dražijo, pa naša tako čudno urejena šola nas nekaj gifa. Poskusili bomo, če se bo dalo še to poravnati in urediti. O uspehih bomo že poročali.

d **Iz Loškega potoka.** Vse bo zastalo in se zavozilo v občini, tako so nam prorokovali naši »gospodarski«,

ko je naš novi odbor nastopil in ko so oni oddajali vajeti naše občine. Ko bi bil človek bolj lahkovoren, pa bi bil skoro verjel, s tako bolečim srcem za siroto občino so to zatrjevali. Pa glej spaka, slabi preroki, nič se ni uresničilo. Novi odbor tako dobro gospodari, da so se že takoj prvo leto za nekaj znižale naklade, vključ obilnim stroškom za popraviljanje skoro vseh občinskih stavb. V bodoče upamo, da se bodo dale še kaj znižati visoke občinske naklade. Naš odbor je z nekaj izjemami v S. L. S., se ne šteje med »gospodarske«, pa le dobro gospodari, tako da občina še stoji in vedno krepkejšo vozi.

d **Od Sv. Gregorija.** — Dva grobova. Žalostno so zapeli naš gregorski zvonovi in nam naznanili tužno vest, da je v Podkrajju na Vipavskem ondonti župnik č. g. Jernej Prijatelj, naš rojak, v Gospodu zaspal. Blagi pokojnik je bil že izza dijaških let bolj slabotnega zdravja, vendar smo čakali njegove nove maše, ki jo je slovesno obhajal na veselje gregorske fare 28. julija 1899. Prva njegova služba je bila težavna fara na Blokah, odkoder je šel za župnika leta 1903 v Podkraj. Letos je obhajal desetletnico mašništva s svojimi sošolci v Št. Petru na Krasu in se ob tej priliki oglašil za nekaj dni doma. Kdo bi si bil mislil, da ga ne bomo več videli? Njegovega pogreba so se udeležili v imenu fare naš g. župnik. Blag mu spomin! — 17. decembra je umrl pri Marovčih 30-letni pridni mladenič Alojzij Zidar. Pokojnik je prenašal hudo in dolgo bolezen udano v voljo božjo. Naj v miru počiva!

d **Velike Lašče.** Zadnji čas smo priredili igro »Mlinar in njegova hči«. Veliko gledaliških predstav smo že priredili, pa tako še ni nobena izpadla, kakor ta. Igra sama je lepa, igralci so izvrstno pogodili svoje vloge, uspehu pa je mnogo pripomoglo tudi to, da je bilo igralno oboje fino maskirano. Na splošno željo bomo igro na Štefan dan ponavljali. Domačini in sosedje, pride v obilnem številu! — Pretečeno nedeljo smo imeli predavanje. Predaval je načelnik zveze Orlov g. V. Jeločnik o pomenu in namenu telovadbe. Mnogo vrlih fantov se je zadnji čas oprijelo naše mladeniške organizacije, pa vendar jih je še nekaj, ki ne morejo ali nočejo priti do spoznanja, da bi bilo zanje velike koristi, ako bi se tudi oni približali.

Notranjske novice.

Vrbiške novice.

n **Prijatelji našega gibanja, pozor!** Na sv. Štefana dan proti večeru vas vabimo na veselico, ki jo priredita »k. s. izobraževalno« in »katol. društvo rokodelskih pomočnikov« skupaj. Čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico, da se še bolj okrepi. Zato pričakujemo obilne udeležbe, tudi pre-

plačila se hvaležno sprejemajo z oziranjem na blagi namen. Poleg petja, tamburanja in govora se bo uprizorila enodejanjka »Satan« ter trodejanjka »Don Manuel«. Pri prosti zabavi se hočemo povesečiti pri šaljivi loteriji. Na obilno svidenje, prijatelji!

n **V nevarnosti** je bila vas Blatna Brezovica, ki jo je bil že pred 12 leti zadel občuten požar. Dne 18. decembra malo pred 11. uro dopoldne je naznanil žvižg iz vrniških tovarn — ogenj, ki se je kazal nad Blatno Brezovico. Vse tri požarne brambe so hitele na mesto požara, ki so ga omejile le na eno poslopje. Hvala Bogu, da je bil dež, a obenem tudi mirno vreme. Zažgali so otroci. Pri tej priliki pripomnimo, naj se naši ljudje zavarujejo pri slovenski »Vzajemni zavarovalnici«. Čemu metati denar v tuje judovske zavode!

n **Strašno morajo noge srbeti** izvestne ljudi, ko celo v resnem adventnem času kalijo prazniški mir s plesom. Menimo, da bi se g. Korenčan bolj prikupil pametnim Vrhičanom, ko bi preprečil v svoji gostilni plesno razsajanje, kakršno je bilo 8 decembra. Lepo bi bilo, ko bi gospod Korenčan in njegova gospa imela toliko spoštovanja do verskega čustvovanja poštenih ljudi, da bi kaj takega preprečila, če vidita, da v mladih nerazsodnih ljudeh zavre kri v neprimernem času.

n **Iz Podlpe pri Vrhniki.** Tudi v naši vasi nismo hoteli zaostati od drugih krajev in vsled tega smo ustanovili katoliško izobraževalno društvo, katero se prav krepko razvija. To društvo pa posebno v oči bode starega liberalnega Gvartnerja ali Jurcata. Pri vsaki priliki zabavlja čez to društvo ter obdeluje s par drugimi svojimi privrženeci naše somišljenike, tako da mora to naposled še tako mirnega človeka razkačiti. Nasprotno je pa ta mož zelo rahločuten, če se mu vsled njegovega zabavljanja le las skrivi na glavi. Takoj hiti k vrhiškemu liberalnemu voditelju — notarju, da mu sestavi tožbo zaradi razžaljenja časti ali celo zaradi kake telesne poškodbe. Pri sodnji se pa vedno stvar le tako zasuje, da mora gospod Jurca kar 25 kron kazni plačati za ubožni zaklad. Naj si ta očka dobro zapomnijo stari pregovor, ki pravi: kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Končno gospod Jurca ne bodite zopet užaljeni, če vas še enkrat prav ponižno vprašamo, kdaj bodele vendar kot bivši dvajsetletni liberalni odbornik in premoženjski oskrbnik položili pristojni oblasti svoje račune, da bomo vedeli, v kakšne namene so se porabili vam po bivšem liberalnem županstvu izročeni denarji. — Podlipčani.

Iz Dolenjega Logatca.

n **Predavanje.** Naše katoliško slov. izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo, 12. t. m., prvo svoje javno predavanje v zimski dobi. Predaval je g. deželni odbornik prof. Evgen Jarc o kulturnem in političnem razvoju Slovencev izza zadnjih 100 let. Jasno in

poljudno nam je začrti glavne dobe razvoja od časov Napoleonovih pa do današnjih dni. Spoznali smo, da ima glavno zaslugo v vsem velikem preobratu, ki se je izvršil zlasti zadnje dve desetletji na Slovenskem, edinole naša S. L. S. — K sklepu je govoril gospod kaplan Turšič še o tisku, in bodril k agitaciji za naše časopise ob novem letu. Razjasnil nam je tudi pomen in korist našega novega »Društvenega doma«, ki ga otvorimo prihodnjo pomlad. Poslušavci, ki jih je bilo do 200, so bili veseli lepega in poučnega popoldneva. Kmalu zopet kaj!

n Kakor električni tok je razgibala vso vas novica, ki jo je prinesel pretekli dni »Slovenec«, da je namreč zapisana naša novoustanovljena župnija v Dol. Logatcu do 15. januarja. Od ust do ust je šlo: »Torej vendar enkrat!...« Zdaj si želimo le še ljudomilega in delavnega gospoda, ki naj bi mu bil pri arcu vsestranski napredek nove fare, zlasti pa naše lepo se razvijajoče društveno gibanje. Bog nam ga nakloni!

n Orlom je sezidal prijazno zasilno telovadnico za čez zimo vrli in požrtvovalni posestnik g. Franc Maček. Dokler ne bo dovršen društveni dom, bodo v njej dovolj udobni prostori za telovadbo in shode. Je pa sedaj tudi res živahno med Orli. Dvakrat na teden telovadba (ponedeljek in četrtek), vsak torek pa fantovski večer z zanimivim predavanjem. Pri teh fantovskih večerih se razgovarjamo o vseh mogočih stvareh, ki jih bomo rabili za življenje. Priznati je treba, da se Orli s hvalevredno vnemo udeležujejo teh sestankov, vendar pa pogrešamo še nekaj fantov, tudi iz naših družin, ki se kar nočejo približati tej velepomembni fantovski organizaciji, ki se na vso moč trudi, da bi duševno in telesno izobrazila slovenske mladeniče. Gotovo je, da v tem oziru mnogi stariši vse premalo storé: Ne brigajo se, kam zahaja fant, kako zapravlja krvavo prislužen denar, kaj bo enkrat z njim itd. Stariši, tu je prilika! Brez skrbi svoje fante zapujate Orlom! Pod modrim vodstvom bodo vsestransko napredovali. Njim samim nikdar ne bo žal, stariši pa bodete na starost od njih želi bogate obresti. Zato pa Orli vabimo v svoj krog vse poštene mladeniče, pa tudi očete, ki naj se na svoje oči prepričajo o našem hrepenenju po napredku in izobrazbi. Na mnogobrojno svidenje torej pri sestankih!

n Naračšajsko telovadbo so Orli tudi uvedli. Sprejemajo se dečki od 10. do 14. leta. Pri vsaki telovadni uri, ki se vrši pod nadzorstvom, bo, če le mogoče, vselej tudi kratko primerno predavanje. Dajmo dečkom priliko, da se nauče lepega vedenja in pogumnega nastopa!

Idrijske novice.

Iz Kirov. Kako zvijsko hočejo naši Sokoli vloviti kaj novih pristašev v svoje vrste, nam priča dogodek zadnjih dni, ko so na Miklavžev večer napra-

vili Miklavževo veselico v »Sokolskem domu«. Vabili so okrog družin, ki se niso bile popolnoma njihove, a so se že nagibale na njihovo stran, in rekli: »Le pridite v Sokolski dom, saj to bo nedolžna veselica; samo za otroke. Gosp. katehet in učiteljice nimajo nič zoper to, ako svoje otroke pripeljete« itd. In tako jim je nekaj nerazsodnih starišev šlo na limanice s svojimi otroki, ki jih sicer ne vidimo v »Sokolskem domu«. Kar je pa bolj zavednih, so pa tudi ob tej veselici vedeli, da je zamorec črn, četudi se skriva pod Miklavžev plašč. In še nekaj novega! Čujte in strmite! Naši Sokoli baje to leto na sv. Stefana dan ne bodo napravili veselice s plesom, kakor so to delali druga leta. Ali mislite, da zato ne, ker je to cerkveno prepovedan dan za take veselice? E, kaj še! Saj je bil lani in predlanskem ravno tako prepovedan, kakor letos. Nekaj drugega je! Javnega mnenja so se ustrašili; ljudstva se boje, ker so lani bili naleteli na hud odpor pri ljudstvu radi tega. Zdaj pa pravijo: »Saj smo tudi mi kristjani in spoštujemo cerkveno zapoved!« O ja, če bi mi ne vedeli zakaj! Ne boste paš preslepili ne! Mi bomo še vedno kličali: Ljudstvo, boj se jih in strani od njih, četudi se bodo ponašali s »kriščanskim« prepričanjem! Popolna ločitev! Komur je mar lastni blagor, ta ne imej z njimi toliko skupaj, kolikor je za nohtom črnega. Neka dekle, ki je bila svoj čas vneta Sokolica, pa jih je pozneje spoznala te tiče-sokoliče, je baje pri odhodu v Ameriko naročila svojim starišem: »Mojih mlajših bratcev in sestrice ne puščajte v to družino!« — Prav je imela!

i Živo srebro. Idrijska rudniška direkcija je imela do letos precej živega srebra v zalogi, zdaj ga je pa do malega oddala in bi lahko še več razpečala. Kar se ga bo pridelo, se ga bo takoj poslalo naprej. Tudi cena živemu srebru je poskočila. Tako bo torej ministristvo javnih del dobilo letos precej dohodkov iz našega rudnika.

i Vse tišči k rudniku v delo. Mladeniči iz Idrije in iz okolice po več kot uro oddaljeni prosijo za sprejem v rudnik. Le žal, da jih direkcija še tretjine ne more vzeti v delo.

i Klavža nam je zopet prinesla veliko drv, ker je Idrijska po nalivih narasla tako močno, kot že precej časa ne. Zdaj bodo tudi vpokojeni rudarji lahko dobili eraričnih drv. Nerodno pri tem je pa, da nas voda obiskuje v hišah.

i Preselil se je tukajšnji poštni urad v novo poslopje in začel tu poslovati.

i Orli. Dopadlo se nam je, ko smo videli 12. t. m. toliko telovadcev Orlov v Idriji pri skupnem sv. obhajilu, ki ga jim je delil g. kaplan med sv. mašo. Še prej jim je pa izpregovoril nekaj navdušujočih besedi. Pri omenjeni cerkveni slovesnosti je krepko in dobro pel moški zbor naših cerkvenih pevcev.

Iz raznih krajev Notranjske.

Iz Erzelja. Pri nas so se v šile občinske volitve. Pa ne vprašaj me, kako! »Narod« je prinesel raco, da so izvoljeni sami pristni naprednjaki in je liberalci. Kdo se je pri župansvu tako zlagal? Saj je bil vendar izvoljen tudi Alojzij Sorta, posestnik od Kodrečev, ki ni bil nikdar naprednjak in tudi sedaj še ni, pač pa je odločen somišljenik Slovenske Ljudske Stranke. Pa morda je novoizvoljenim starešinom ravno ta na potu? Proti volitvam je vložen vtok od dveh strani. Bomo videli kaj poreče k tem čednim in čudnim volitvam c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni! — Lenivčan.

n V odgovor g. Ribariču, trgovcu in gostilničarju na Uncu, na njegove napade v »Slovenskem domu« in na njegovo agitacijo proti meni med sovaščani in rojaki samo to: Vse početje g. Ribariča med domačini in njegovi napadi po časopisju, so mi dokaz, da hoče g. Ribarič namenoma in preračunjeno nahujskati rojake proti meni kot »umazanemu dopisunu in lažniku«. V koliko se mu to posreči, o tem ne morem soditi, toliko pa upam, da vsi pametni in razsodni ljudje uvidijo, da mora ravno g. Ribarič imeti gotove namene, ko pravi, da ljudje ne smejo v mojo družbo. Kdo je umazan in lažniv itd., to se že izkaže in se z njim ne bom prerekal po časopisju. G. Ribariču in morebitnim drugim njegovim enakomislečim pa prav resno besedo: Proti mojemu delu in mojim načrtom borite se odkrito in pošteno, a ne tako po ovinkih! To si pa lahko zapišete za ušesa, da me vaši še tako ošpičeni napadi ne ustrašijo. Svoj spodobni posel lahko opravljate po vašem nekatoliškem časopisju, za to imate priložnost in — talent! Tekom let še pride resnica na dan, kdo je bil in kdo bo še »umazan in lažnik«. — Da se je ravno gosp. Ribarič razjezil in me napadel pa zame ni nečastno. G. Ribarič pravzaprav nima tistih lastnosti, ki so potrebne, da drugemu očita »umazanost in lažnivost«. O tem naj le razmišlja, mogoče se mu posveti, kje bi se našlo dovolj umazanosti in kako nevarno je nositi slamo k ognju. — Jos. Puntar, cand. phil. in stud. iur.

n Ustanovni občni zbor slovenskega katoliškega izobraževalnega društva na Uncu bo v nedeljo, 26. t. m. na dan sv. Stefana popoldne po večernicah v gostilni g. Kobeta. Dnevni red: 1. Poročilo pripravljavnega odbora. 2. Predavanje o pomenu in namenu izobraževalnih društev. 3. Vpisovanje članov in volitve društvenega odbora. 4. Slučajnosti. Ta dan naj bo za našo župnijo znak napredka in dobre volje vseh, ki hočejo prave izobrazbe. Društvo naj prinese novega življenja tudi v našo župnijo. Brez dvoma bo društvo lepo prospevalo, ako se vsi dobromisleči župljani, Unčani kot Ivanjci in Slivljanje, oklenejo novega društva. Dru-

štvo naj nam bo v bodoče tisto središče, od koder bo prihajalo za našo župnijo novo sveže gibanje. Kar smo zamudili, to popravimo tekom par let in skušajmo prehiteti v vsem dobrem svoje sosede. Eno je gotovo: napredek je potreben vsaki vasi in ugled ima danes le tista vas, ki tudi lahko pokaže, da imajo njeni vaščani zmisla za društveno življenje, za skupno stvar, za skupne koristi. Izobraževalno društvo ima lep namen. Prirejalo bo od časa do časa predavanja in shode, kjer se bodo razlagale potrebne in koristne stvari. Imelo bo za svoje člane knjižnico, iz katere si bodo člani izposojevali knjige. Poskusili bomo napraviti tudi pevski zbor. Tudi svojo čitalnico dobi društvo, tako da bodo člani imeli vedno priliko zvedeti novice. Za mlade ljudi je potrebna varčnost. Za to bo skrbela v društvu »Čebelica«, ki bo hranila majhne denarje, bolj večje svote pa nalagala v hranilnici. Vse to pa bo mogoče doseči, ako vsi dobro misleči farani pristopijo k društvu: mladi in starejši, fantje in dekleta, možje in starši, očetje in matere. Društvo je potrebno vsem, ker vsi potrebujemo dandanes poduka. Čim težje je življenje, tem več je treba poznati potoč, da se človek pošteno pribori do kruha. Brez izobrazbe in poduka danes ni mogoče živeti tako kot je bilo svoje dni, ko je ena krona denarja zalegla skoro za cel teden. Spremenjeni časi hočejo drugega življenja. To pa je res, da brez skupne, medsebojne pomoči ni mogoče doseči boljših časov. Društvo bo imelo ravno ta namen: dati pouk, kako je treba pomagati drug drugemu, dalo bo pa tudi včasih razvedrila in poštenega veselja. Zato, Unčanje, Slivljanje in Ivanjci: vsi, ki hočete poduka, v slovensko katoliško izobraževalno društvo na Uncu!

Goriška.

Poraz nasprotnikov.

Pri dopolnilnih volitvah v goriški deželni zbor v nedeljo so bili liberalci, še bolj pa agrarci poraženi. Naravnost strašen je poraz agrarnega kandidata, ki niti v Vrtojbi ni dobil večine. Pokazalo se je, da je S. L. S., ki edina more zastopati kmečki in delavski stan.

Do sedaj so znani izidi iz 46 občin, 60 občin še manjka. Izid še torej ni gotov; menda skoro ni dvoma, da prodeje Zlobec brez ožje volitve, kajti sedaj je večina V. L. S. v teh 46 občinah za najmanj 1000 glasov večja kot zadnjič v ravno teh občinah. Danes je dobil Zlobec v teh 46 občinah 5697 glasov, liberalci Vrtovec 2175, agrarec Vran 782, socialist dr. Tuma 651 glasov.

Občine	Zlobec	Vran	Vrtovec	Tuma
Kobarid	47	12	102	22
Log pri Bovcu	68	—	4	3
Ročinj	44	—	31	—
Idrsko	76	1	30	—
Nabrežina	29	—	15	128
Medana	179	1	—	—
Volče	166	3	55	—
Livek	38	—	27	1
Grahovo	240	9	5	9
Sv. Križ	158	16	49	8
Št. Peter	160	8	13	26
Miren	169	5	86	28
Libušnje	263	2	16	2
Vojščica	64	16	—	—
Tolmin	294	2	302	5
Cerkno	501	1	106	27
Rihemberg	253	7	204	—
Dornberg	295	83	11	1
Prvačina	99	80	56	—
Ajdovščina	37	—	108	—
Anhovo	174	—	25	—
Vogrsko	103	33	19	2
Solkan	234	8	94	72
Grgar	130	4	21	21
Bate	94	7	5	—
Vrtojba	128	111	—	109
Čepovan	91	5	17	—
Sežana	38	2	68	3
Renče	117	32	95	27
Zgonik	49	4	34	1
Črniče	205	11	105	1
Osek	108	56	2	—
Gojače	42	—	42	—
Kamnje	99	3	—	1
Skrilje	100	10	32	16
Sovodnje	136	23	15	41
Vrtovin	76	—	60	—
Kojško	223	255	21	4
Št. Andrež	134	1	24	89
Devin	74	1	22	2
Bovec	92	—	78	—
Žaga	—	—	105	—
Čezsoča	38	—	36	—
Srpenica	30	—	26	—
Soča	56	—	9	—
Trenta	46	—	—	—

Volitve se vrše v znamenju popolnega poraza agrarne stranke. Ta stranka bo vjela komaj malo več glasov kot socialistiška. To pomeni popoln poraz! Ne poraz — to je ruina te hinavske in breznačelne strankarske karikature. Še celo v gnezdu agrarcev v Vrtojbi je dobil naš kandidat več glasov kot Vran. Kar je bilo liberalno, je šlo vse volit; dobro so se pokazali organizirane tudi socialisti. Toda stroga disciplina naših mož je vredna hvale nad vse. Bodisi Gorjanci, oddaljeni od volišča celo pet ur, bodisi okoličani, Vipavci, ali Kraševci, vse je prišlo z obhudo vanja vredno požrtvovalnostjo na volišče v klub groznemu vremenu.

Hvala in čast možem in fantom!

Nov list.

Te dni izide v Gorici nov list, pisan za ljudstvo. Vsi čutimo, kako je naše ljudstvo začelo, vzbujeno po izobraževalnih društvih, iti za izobrazbo. Toda v naših listih ni bilo ljudem mogoče

podati potrebnega gradiva. Bodisi o politiki, bodisi o stanovski in splošni izobrazbi se je ljudem zelo malo nudilo.

Zato se je »Katoliško tiskovno društvo« odločilo izdajati tak list za slovensko goriško ljudstvo. List bo pravi ljudski list, ki bo prinašal tudi dopise in novice iz raznih krajev; vrhu tega se bo pečal tudi s politiko ter jo ljudstvu razlagal. Pred vsem pa bo list posvečen vsestranski organizaciji našega ljudstva.

»Domoljub« najbrže po novem letu ne bo z Goriškega več prinašal dopisov, saj redno ne; zato priporoča vsem, naj delajo za novi list ter ga naroče in agitirajo zanj! Dobro urejevan katoliški list je naš najboljši prijatelj!

Smešnice.

Izgovor. Sodnik: »Ko ste denarnico zagledali na tleh, ste vendar precej vedeli, da ni Vaša!« — Tat: »To je že res; pa denar, ki je bil notri, se mi je tako znan zdel!«

V samostanski knjižnici. Knjižničar (zase): »Vedno se trdi, da so bili naši predniki praktični ljudje, — pa vidim, da ni res! Ali bi ne bilo bolj pametno, da bi bili svinjske kože v ješprenju snedli, namesto, da so vanje bukve vezali?!«

Pri vinotrcu. Važenec: »Čemu pa je na steklenicah napisano »Pozor!«?« — Vinski trgovec: »Zato, da kdo steklenice ne ubije, ali pa da ne izpije vina iz nje!«

Navada. »Veste že, da je bil vaš hlapec, predno je k vam prišel, za pisarja v mestu?« — Gospodar: »Sem že opazil. Vselej, kadar z delom preneha, hoče vile za uho dejati, ker mi'si, da ima pero v roki!«

Narodni ponos. Tujec govori v gostilni na Koroškem nekaj čez tamkajšnje ljudi. Gostilničar: »Kaj! Vi se upate govoriti o naših ljudeh, ki še krofa nimate!«

Umetno dojeni

otroci, ki zaostanejo v razvitju, postanejo s SCOTT-ovo emulzijo cvetoči, debelo-lični, čvrsti in zdravi. Posebno redilno moč kakor lahka prebava

Scott-ove emulzije

odpravi pomankljaj v hrani.

Scott-ovo emulzijo

vsled njenega prijetnega, sladkega okusa vedno rado vživa mlado in staro in si je izkazala pri hujšanju in slabostih katerekoli vrste kot neprekosno sredstvo.

Scott-ova emulzija

si ohrani tudi v bodoče svoj sloves vzor-emulzija.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.

Dobl se v vseh lekarnah.

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rhabarbara kroglice s znamko „Elsa-kroglice“. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in krepe želodec. 6 škatlic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko). 2840 1

Najlepše božično darilo, ki ga morete omisliti le s par vinarji, je gotovo za vsakega slovenskega gospodarja ali gospodinjjo naša letošnja krasno opremljena »Družinska pratika«, ki se dobi v vseh trgovinah po Slovenskem. Poslužite se je, dokler je še kaj zaloga.

Narava nudi človeštvu pomoč s tem, da mu daje v raznih boleznih olajšujoča sredstva. Izmed najboljših sredstev, kar jih dobivamo iz morja, je ribje olje, ki ima pa zopern okus. V obliki »Scottove emulzije« je pa ribje olje okusno in lahko prebavljivo z vsemi zdravilnimi lastnostmi v višji meri, kakor v zopernem ribjem olju. Scottova emulzija mora biti v vsakem gospodinjstvu. Naprodaj je v vseh lekarnah.

V št. Vid: pri Zatičini št. 37 se prodaja iz proste roke **novoposopje** iz kleti, hleva za živino, svinjaka, poda, ki se lahko napravi z malimi stroški v stanovanje, vse ob cesti in tekoči vodi. K posestvu spada tudi ena njiva in dva orala gozda. 3451 1-1

Serravallo^{vo} železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:
Dobavno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, pogloblja kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 6000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

TRST-Barkovlje.

Zavžite, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko »Elsa Fluid«. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vratni boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj olajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo 5 K, dva tucata 8 K 60 vinarjev, franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, št. 16, (Hrvatsko).

Prodaja se:

pri priporočljivi slovenski tvrdki Lenasi & Gerkman v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) novo najboljše sukno, najlepše blago. Vedno novosti za obleke in bluze. Strogo solidna postrežba in nizke cene. Opreme za neveste. 2469 1

Kupujte!

le pri tvrdki, katero Vam priporočamo; slovensko podjetje Lenasi & Gerkman v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) Novo najboljše sukno, najlepše blago. Vedno novosti najlepše obleke in bluze. Strogo solidna postrežba in nizke cene. 2469 1

Vse želodčne težkoče so posledice slabe prebave

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljeno pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja in zopernega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarnar B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvorni dobavitelj,
„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vokal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan. Celo stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vposili. K 150 se pošlje mala steklenica, za K 200 velika steklenica, za K 470 2 veliki steklenici za K 8. 4 velike steklenice, za K 12 14 vel. steklenic poštno prosto ne vse postaje avstro-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolesi želodca in mehurja najbolje priporočata.

Učenca ki ima veselje do čevljarskega obrta iz poštno rodbine, sprejme čevljarski mojster Fran Medic, Elizabetna cesta 5. 3476

PEKAREKOV ČAJ

Ne rekosen po dobroti, finesi in do rem oku n.

Poskusite to renomirano čajno znamko kot prvi zajutrek.

Posebno priporočljiv: Pekarekov Karlovaška mučenja, Pekarekov Five o'clock tea, Pekarekov High Lifts tea, Pekarekov Kone such tea.

V izvirnih zavojih à 1 K, 1'20, 2'—, 2'40 v vseh boljših specerijskih in delikatesnih trgovinah. 3434

„Ne bodi brez dela“

je bilo pravilo Walterja Scott-a. — Zato je treba pazljivosti tudi pri čitanju oglasov in si važne ponudbe zapomniti. — Vsaka gospodinja ali kuharica se mora učiti spoznavati v svojo lastno korist 3396 3-1

dr. Oetkerja prašek za pecivo à 12 v

in porabi ta-le opomin in poskusi to malo koristno kuhinjsko sredstvo, najboljše, higijenično, od zdravnikov priporočeno nadomestilo za drože ali kvas. Uspeh bode ta majhen trud bogato plačal. Za vaniliranje peciva in močnih jedi samo dr. Oetkerja vaniljasti sladkor po 12 vinarjev. — Dobi se povsod.

Pri

D 85 13-2

pljučnih boleznih

kašlju, katarih, oslovskem kašlju, influenci

predpisujejo zdravniki in profesorji priljubljeni Sirolin „Roche“. — SIROLIN lajša magon h kašlju in vpliva na dober način pri nastopu težav prehlajenja. — Radi izbornega okusa tudi otroci SIROLIN radi uživajo.

Dobi se na zdravniški predpis v lekarnah po K 4— steklenica.

Zahteva naj se izrečno SIROLIN „ROCHE“ in odvrne ponarejanja in tako imenovani nadomestek.

Sirolin brošura H II, zastoj in franko od F. Hoffmann-La Roche & Co. Dunaj III/1., Neulinggasse 11.

